

EGYETÉRTÉS

49. évfolyam | Budapest, 1913 CSÜTÖRTÖK augusztus 14. | 192-ik szám

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő:
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs:
EÖTVÖS KÁROLY

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, VACZI-KÖRUT 19. SZÁM

Az elmaradt revízió

Budapest, augusztus 13.

A bukaresti békekötés befejeztetett s a Balkán véres háboruját most már istenkísértés lenne feltámasztani akár egy rosszul irányzott szóval, akár egy elsiertett diplomáciai lépéssel. Ausztria-Magyarország és Oroszország fentartották maguknak a béke revíziójára vonatkozó jogot s most, miután Oroszország a revízió jogáról lemondott, Ausztria-Magyarország a revíziós követeléssel magára maradt. Mit tehet egyebet a monarchia, szintén lemond a revízió jogáról s legfeljebb nem fogja ratifikálni a bukaresti békét.

Ha ennek a legújabb lépésnek következményeit tekintjük, az európai helyzet szempontjából egyáltalában nem kell nagyon sópáncodni a monarchia tekintélyén esett csorba miatt. Igen, a monarchiát ismét beugratta Oroszország egy revíziós követelésbe s ismét cserben hagyta a tizenkettedik órában.

A monarchia erre kénytelen ismét hátrahúzódni s az európai béke szempontjából ne essünk kétségbe ezen a kudarczon, mert ennél jótékonyabb kudarc régen ért bennünket. Mert a kudarc legelső következménye az, hogy a monarchia is lemondván a revíziós követelésről, a háborus beavatkozás es-

hetősége is elmarad s így ma már szabadságot is egész tartalékos legénységét. Végre egy nagy lélekzetet vehetünk, nem kell félnünk többet a háborútól s ezt mind annak köszönhetjük, hogy a monarchiát Oroszország beugratta ebbe a helyzetbe. Ugye, ez nem is olyan rettenetes kudarc? Sőt, inkább örülnünk kellene, hogy ezer meg ezer munkáskéz leheteti a puskát s újból odaállhat a gépek mellé.

Ez a mi szempontunk. Speciálisan a monarchia népeinek szempontja. És mi ezt a revízió kérdését csak így nézhetjük, nem pedig a balkáni szemüvegen keresztül és nem is Bulgária szempontjából.

Igaz, hogy Bulgária elsősorban a monarchiában bizott akkor, amikor a békét reá nézve ily hátrányosan megköötötte s most mintha a monarchia hagyná cserben Bulgáriát ezzel a meghátrálással, de a monarchiának is elsősorban a maga érdekei a fontosabbak, a maga megnyirbált tekintélyének egy kis épségben tartására kell vigyázni, Bulgária pedig majd maga is megszerzi régi jogait és érvényesíti fentartott követeléseit, ha nem is azonnal, de a közeli jövőben, amikor erre alkalma nyílik. Utóvégre a történelmet nem néhány hét alatt csinálják.

S így végeredményben leszegezhető, hogy a monarchia visszavonulása,

ha magán viseli is a kudarcz jellegét, egyáltalában nem olyan kudarcz, ami a diplomácia tekintélyén kívül másnak is árthat. A tartalékosok hazabocsájtása s az a tudat, hogy a balkáni háboru többé fel nem támasztható, még egy rosszul irányzott revízióval sem, ez a tudat mindennél megnyugtatóbb, a diplomácia kudarczát pedig majd csak valahogy elbirja a diplomácia, amelynek ugy sincs egyéb feladata, mint kudarczokat reparálni.

Minden sikernél és kudarcznál sokkal fontosabb a béke. Mintha kezdenék belátni, hogy ebben az általános kimerültségben hiábavaló tovább hadakozni a nagyhatalmi tekintélyért, örülni kell a békének s már mindent úgy kell fogadni, ahogy van. Minden lépés felesleges, minden akció csak ronthat a helyzeten s ezért ne sajnáljuk Bulgáriát sem, amely némi csorbitásokkal és veszteségekkel került ki a bukaresti béketárgyalásokból. Egy hónap mulva talán még több veszteséggel került volna ki. Vagy Szerbia került volna ki veszteségekkel. Mindegy. Nekünk is mindegy lehet, aminthogy Oroszországnak is már mindegy. Nem szabad többet hozzányulni a darázs-fészekhez s alapjában véve örülnünk kell, hogy a darazsak meglizedelve és kimerülve néhány évtizedig nem keveredhetnek új harcba. Mert mindaddig a mi békénk is úgy,

Szegény emberek

Irtá: Kassák Lajos

(Utányomás tilos)

I.

Már négy napja, hogy a mama és Jolácska, a legkisebb lány, hazautaztak, hogy eltemessék az apát és felvegyék a biztosított összeget, melyből majd valami alkalmas kereseti forrást nyílnak az egész család részére.

Svinczék kilencz tagu családjá apa nélkül és egy árva garas nélkül valahonnan a sivar komáromi járásból került fel a fővárosba. A kültelken, a koldus, szénporos kültelken, hol rázások, elveszejtők az utcák, hol örökös, nehéz füst száll a levegőben és a füstből aranyhegyü tornyok és kormos gyárkémények nyújtóznak az égbe; a kültelken laktak. Szegények és alázatosak voltak, mint a templom kéregétoi. A mama állandóan beteges volt, a lányok durva katonainget varrtak roppant kevés pénzért és a két fiu, meg Lukács sógor a pálinkagyárban napszámokodtak. Dolgoztak, koplaltak, dédelgették, javították egymás sorsát, mintha egy nagy test lenne az egész család, de hiába, életünk csak a szűk, girbe-görbe kerékvágásban maradt. Egyedüli reményük az öreg Svincz halála volt.

— Ha apátok meghalna, minden megváltozna — mondogatta Svinczné, ha esténként vacsora nélkül a homályos konyhában összeültek busulni.

— Bizony, ha meghalna!
Sóhajtotta a család és valamennyiök fejében ott motoszkált a jobb élet gondolata. De az öreg Svincz csak nem akart meg-

halni, még sokáig ütötte a vasat és átkos kívánságok daczára valóságos réme volt a falunak. Erőteljes festalkatával, kifeszített mellel, sipkáját tarkójára lökve, legényes feszengéssel járta az utcákat. S ha munka közben szemei könyezni kezdtek a gyötrő lángoktól, izmai elernyedtek a szakadatlan kalapácsolástól, köpött egyet, mintha tulajdon életére köpne, aztán beült a kocsmába. Mogorván az egyik sarokba húzódott, szó nélkül ivott, ivott s ha ilyenkor algyujtott lusta gondolatai a messze család felé fordultak, káromkodva fenyegetett bele a levegőbe, abba az irányba, ahol az ismeretlen várost sejtette és megfenyegette még a kocsmáros, a vendégeket, az egész czudar világot.

Hatvan éve daczára első hőse volt a falunak, mignem egy napon őt is elérte a vég.

Tavaszi munka ideje volt s a fáradt paraszti emberek az egész napi napszámunka után betértek a kocsmába egy pohárka pálinkára; éppen abba a kocsmába, ahol Svincz muzsika mellett mulatott. A magányos élet harmadik évfordulóját ünnepelte a kovács és nekieresztett kedvvel tánczolt, kurjongatott a cigány előtt.

— Ki, ki velük! — orditozott, mikor a parasztokat meglátta. Vadul toporzékolt vicsorgott rájuk s hogy azok nem mozdultak, egy felkapott székkel közéjük rontott. A verekedés általános lett. Székek, poharak, csillogó földturó szerszámok röpködtek a levegőben s egy mély zuhanás fejezte be a csatát. Az egyik paraszt úgy találta kapójával a kovácsot fejbe vágni, hogy az nagyot hördülve, mint valami krumpliszák, holtan fordult ki a kocsmából.

A temetést az egész falu végignézte, de senki se sajnálkozott a rebellis kovács felett

s a családból is csak ketten álltak a koporsó mellett...

A mamának és Jolácskának ma este kellett megjönniük s az otthonmaradtak tele színes reménységgel üldögéltek a szokatlanul befűtött konyhában.

Körülbelül tizenegy óra lehetett. Máskor a napi robottól elgyötörve, már rég aludni szoktak, de ma egyiküknek se volt kedve lefeküdni. Véres szemekkel, időnkint nagyokat ásítózva beszélgettek.

— A Huba-utca sarkán éppen kiadó a czukorkabodé — mondta az egyik lány, szűk szeméből a feltolakodó álmod törülgetve.

— Ugyan, hagyj fel ezekkel a dolgokkal, éppen czukorkabodét! Kinek kell télen a czukor — okoskodott a fiatal asszony. — De a zöldség az fogy mindig.

— Jól van, jó, hát csak tessék, árulj zöldséget!

— Nem, majd a te kedvedért czukorkát!

— Igen, czukorkát.

Duzzogva elhallgattak.

Az ajtófélfára akasztott szenteltviztartó mellett egy kis zöld lámpácska égett a halott lelkiüdvéért. Friss olaj volt a csészében és az imbolygó vörös láng tompa világosságot öntött el a konyhában. Olyan sirnivalóan szárnalmas, színtelen volt itt minden. Az egyik faltól a másikig keresztbe húzott köteleken gözölgő rongyok, kimosott gyermekruhák száradtak, melyeknek csücskéből idegölő muzsikával kopogott le a szennyes víz és reszketős, kísértetszerű árnyakat rajzoltak fel a csupasz falakra. A két fiu, meg a sógor, szintén a jüstöt tárgyalták.

— Legjobb volna, ha kocsmát nyitnánk

ahogy biztosítva van. És nekünk mégis csak ez a legfontosabb, nem pedig az, hogy kié lesz Kavalla.

Tisza hallgat

— Részleges leszerelés —
A horvátok tengert akarnak
— Politikai hireink —

Budapest, augusztus 13.

A Pallavicini-afférban a mai nap nem hozta meg a várt fordulatot és Tisza még mindig hallgat. A felfogás az, hogy Tisza könyvebb végét fogja majd a dolognak és nem segíti hozzá Pallavicinét, hogy vádjait részletezze és bizonyítsa. Ámde ez az igyekezete aligha fog sikerülni, mert az ellenzék módot fog találni arra, hogy Tisza kénytelen legyen tudomásul venni ezeket a vádakokat.

Feltétlen érdeklődésre tarthat számot, hogy végre a balkáni demobilizációval egyidejűleg megkezdik a monarchia hadilétszámának a demobilizációját.

Az 1912. évi póttartalékosok azonban, akik 1912. októberében együtt vonultak be az utjonczokkal és akiket a rendes létszámban tartottak vissza, tehát már közel egy éve teljesítettek tényleges szolgálatot, csak akkor fognak szabadságra menni, ha már az idej utjonczok és a póttartalékosok ki lesznek képezve. Ez utóbbiakat pótlásul visszatartják, hogy velük a 15. és 16. hadtestek századait 160 főnyi létszámon lehessen tartani. A 15. és 16. hadtestek felemelt létszámának elérése céljából egyedül a gyalogságnál több mint 14.000 póttartalékost fog a hadvezetőség rendes létszámban visszatartani mindaddig, míg a felemelt utjonczlétszám többletében megfelelő számú legénység nem áll rendelkezésére, ami 1914. ősz utoljánál hamarabb aligha fog bekövetkezhetni.

Igy tehát a teljes leszerelésről korai volna még beszélni. Ámde a katonai kérdések ismét napirendre kerülnek. Báró Hazai Gesztre utazott Tiszához és ez az út nyilván összefüggés-

ben áll a hadvezetőség létszámemelő törekvéseivel, mely egy bécsi lap indiszkrécziója révén úgy látszik még sok időelőtti kellemetlenséget fog okozni Tiszáéknak.

Mai hireink itt következnek:

A Pallavicini—Tisza-affér

A Pallavicini—Tisza afférban újabb fordulat nincs ma. — A miniszterelnök most Geszten tartózkodik és eddigi programja szerint augusztus 18-án reggel érkezik Budapestre, mert az nap a miniszterelnöki palotában ebédet ad a király születése napja alkalmából. Tisza állítólag csak ma értesült Pallavicini nyilatkozatáról. A miniszterelnökségről hivatalos jelentésben közölték gróf Tisza Istvánnal ma délelőtt Pallavicini György nyilatkozatának a tartalmát. A dolgot kormánykörökben nem tekintik sem kormányügynek, sem politikai ügynek, hanem egyedül és kizárólag Tisza privát ügyének, amit a miniszterelnök saját személyében intéz el. Minden további lépés ezek után Tiszától függ, aki konzideráció tárgyává fogja tenni, hogy válaszoljon-e Pallavicininek és ha igen, mit válaszoljon.

A felfogás általában az, hogy Tisza nem fog nyilatkozni, sem bíróság elé nem viszi az ügyet, így akarván elkerülni azt, hogy egy második Déry—Lukács-ügy fejlődjék az afférból.

Egy újságíró ma telefonon megkérdezte a Tátralomniczon tartózkodó gróf Károlyi Mihályt, hogy mit tart az afférról.

— Az ügyről — mondta Károlyi — meg van a véleményem és nagy fontosságot tulajdonítok az affér megfelelő elintézésének. Holnapután Budapesten leszek és részletesen ki fogom fejteni álláspontomat.

Ugyancsak nyilatkozott Kossuth Ferenc is.

— Ez az ügy — mondotta a pártelnök — most olyan stádiumban van, hogy nem alkalmas semmiféle bírálatra vagy állásfoglalásra. Azt hiszem, ez az álláspontja An. Dr. Á. Gyalvának is.

Az esetre azonban, ha Tisza el akarná aldatni az ügyet, vagy lovagias utra akarná átjártatni, az ellenzék együttesen magáévá teszi Pallavicini vádjait és holmi lovagiaskodással nem tekinti elintézettnak.

Báró Hazai Geszten

Nagyszalontáról jelentik: Báró Hazai Samu honvédelmi miniszter tegnapi látogatása Geszten, gróf Tisza István miniszterelnöknél,

lére rejtve, mintha ezuttal idegen tolvajok közé került volna, duzzogva aludni ment.

— Fújjátok el már azt a mécses! — szölt ki még egyszer az ágyból.

A testvérek kérdőleg összenéztek, aztán szó nélkül, nagy szomorúsággal ők is lefeküdtek.

II.

Azon este hangulata, mikor a mama a pénzt hazahozta, uralkodott állandóan a lakásban, napról-napra súlyosabb, vastagabb borot teregetve a családra. Svinczné petyhüdt, öreg testét mintha megütölte volna a betegség, kemény lépésekkel, örökös harczikéddal jöttment a lakásban. S a többiek is zsörtölődők, ingerlékenyek voltak. Reggel unottan, akarat nélkül mentek munkába és esténként a békés megbeszélések helyett mogorva szótlanossággal ültek a kipuczott, rózsásra festett konyhában. Egymástól idegenül elhúzódva bóbiskoltak és valamennyien a pénzre gondoltak, ami napról-napra kisebbé zsugorodott a mama keblén.

Lassan-lassan megváltozott az éves szokás: a mama naphosszat a lakást cziczomázta. Jólácska új matróz-ruhát kapott és szakadatlan volt a panasz, pörlekedés a síró Gyuluska miatt.

Vasárnap délelben szokatlanul gazdag terítékhez ültek le ebédelni.

A mama, mintha valamitől félné, nem ült az asztalhoz, egy kis szalmaszéken a sarokban falatozott. Csak néha szölt valamit, de akkor sem kapott feleletet. Mindenki önmagával volt elfoglalva; szó nélkül, hangos kanálcserémpöléssel folyt az ebéd.

Később a sógor bort hozatott és a savanyu ital lassan feloldotta a halgatag, makacs

— mint megirtuk — nem privát jellegű volt, hanem a napirenden lévő létszámemelés kérdésével áll összefüggésben. Ezt bizonyítja az is, hogy Hazai honvédelmi miniszter társaságában Nagyszalontára érkezett a közös hadügy-minisztérium egyik osztályfőnöke, akit Tisza és báró Hazai közötti tárgyalásokba bevontak.

A tartalékosok szabadságolása

Tegnap már röviden hírt adtunk arról, hogy a *Militärische Rundschau* közlése szerint a legközelebbi napokban nagyobb arányban szabadságot fogják a Bosznia-Hercegovina és Dalmácia körzetében szolgáló tartalékosokat. A hadvezetőségnek ez az intézkedése, amely a külügyminiszterrel egyetértőleg történt meg, kezdete a 15. és 16. hadtestek leszerelésének. Egyidejűleg történik a Balkán-államok demobilizációjával. A bolgár és román hadsereg már meg is kezdte a leszerelést, a szerb és görög hadseregek is követik őket. Tehát nincs ok arra, hogy Boszniában, Hercegovinában és Dalmáciában a felemelt létszám fentartassék. E csapatok létszámának első felemelése a múlt év októberében kezdődött. Novemberben további létszámemelés következett. Fokozatosan behívták a két hadtest területiális zászlóaljainak összes tartalékos és póttartalékos évfolyamait. Május végén az 1902—1905. évi tartalékosokat és póttartalékosokat, továbbá a családfentartókat és egyetlen fiukat, amennyiben pótlásuk lehetséges volt, fiatalabb tartalékos évfolyamokkal és nem kedvezményes póttartalékosokkal helyettesítették. Juniában és júliusban aratási szabadságolások is voltak s így a csapatok létszáma már most is kisebb volt. A mostani nagyvorbarru szabadságolás egyébként bevezetése a teljes leszerelésnek. A legénységgel együtt a tartalékos tisztek és hadapródok szabadságolása is megkezdődik.

A tartalékosok hazabocsátásáról Karácsony Lajos honvédelmi államtitkár ma a következőket mondotta:

— Eppen ma érkezett hozzánk a hadügy-minisztérium értesítése, amelyben tudatja velünk, hogy öfelsége elhatározásából kifolyólag elrendelte az összes tartalékosok hazabocsátását. Az értesítést a hadügyminisztérium megküldötte az összes hadtestparancsnokoknak és így ma megkezdődik a tartalékosok szabadságolása. Ma vagy holnap vonatra ülnek a Boszniába rendelt tartalékosok is, akik hosszú idő óta fegyverben voltak. A hazautazás költségeit természetesen a hadügyi kormány fedezi. A honvédelmi minisztériumot nem érinti lényegesebben a hazabocsátási rendelet, mert a honvéd tartalékosokat még a szövetségesek háborújának kitörése előtt hazabocsá-

nyelveket. A hangulat sötét volt, halkán, csipkelődve indult meg a beszélgetés.

Gyuluska most kétségbeesett nyifogással sirni kezdett a bőlesőben.

— Mért nem veszed fel azt a macskát! — szólalt meg Svinczné a sarokból.

— Csak tessék, vegye fel, ha bántja a nagyságos fiuleit! — felelt rá a fiatal asszony.

— Hjaja, ilyen az élet! — sóhajtott a sógor. — Pénz beszél, kutya ugat — és gúnyosan bort töltött a pohárba.

— Jól van, jó, csak kezdjétek megint. Majd bizony mindjárt szétosztom nektek.

— Köll ám a kutyának.

— Meg neked, te tót bolond! — kiabált a mama kigyulva a haragtól. A többiek hecczelődve, jóízűn nevettek.

A betek óta felkivánczó vihar most szabad utat talált magának, teljes erejével ömlött ki a megbántott ember begyéből.

— Micsoda, bolond tót? Azért vagyok bolond, mert három év óta hizlalom a véremen. Aztán meg az én gyerekeim macskával... Hát kié ez a lakás? Talán nem én fizetem, amíg maga koldus volt?...

— Ugyan, tata, hallgass! — szól közbe békélgetőn a fiatal asszony. — Most majd fizeti ő.

— De amíg ti itt vagytok, addig bizony egy garast se fizetek!

— Csend! . . . Csend! mert mindent öszszetörök!

Lukács felállva, bolond haraggal verte az asztalt. Az ebédnek vége volt s a testvérek leeresztett orral szédelegtek a konyhából a szobába. Néha nevettek, néha csipős, durva hangon bizonygattak a sógornak.

— szólalt fel Lukács hangosan, hogy a lányok véleményét kérje.

— Azt már nem!

— Hallgass az ilyen bolondságokkal! — zudultak fel az asztalnál ülők egyszerre.

Mintha valami leirhatatlan szellem állt volna a testvérek közé, egész este zsémbesek, ingerlékenyek voltak. Maguk sem tudták, miért, de valami benső ösztönre folyton agyarkodtak egymásra.

— Itczésnek gondoltam, no. Abba nincs mit reszkírozni — vette fel a szót ujra Lukács.

— Semmit, hallgass! — kiabált rá most a felesége és csontos kezeivel a mellettkéző csöppségre pacskolt.

Ismét csend lett: ki az asztalra dülve, ki pedig hegyes térdeire tehénkedve szundikálni kezdett.

A falon sötétlen pislogott a mécses, az óra lármásan, sántikálva ketyegett s a hét szegény ember most saját külön kedvére czirkalmazta ki a boldogság utját.

Éjfél után megjött a mama és Jólácska. Mintha gyalog tették volna meg az utat, nagyon fáradtak, összegyűrtek voltak.

— Mennyit kaptatok?

Kérdezték a testvérek és kíváncsian csomóba álltak.

— Hétszáz koronát! — mondta a mama közönbösen s úgy, mintha nagyon mérges lenne — De hát miért nem feküdtetek le?!

A körülállók szerették volna a pénzt látni, tizszer, százszor átolvasni a csengő, gömbölyű koronákat, de nem jutottak szóhoz. A mama a hosszú utról panaszkodott, majd röviden a temetést mesélte el; aztán a pénzt kob-

tották. A békeálló kitörése

A tartózkodásban sokat adta

A kifizetés csak azt mennyi voltak a Ivokba szeg meg

Bécsből

tartalékosok Dalmáciában patainál a tot teljesítet regeinek le a hónapnál dalmáciai hadságra m az 1906—1 tasanak el tek. Helvön tartalékosok lösegi helye gyalogos és úgy hogy a század csak század csak létszám.

Zágráb

egyk rézi külön közle nich Tivadar ismét felju az ügvosztál a postával, többé magv ottani pénzü gem horvát A horvát tengeri közl tovább türi part kikötő szeti hatóság tengerpartra ahol horvát horvát tenger Baró SK

— Akik tek meg ma a mama tel Lukács a felesége ócska gúny A legn Rákóczi-ind monikán.

Elmult beri délelő szárnya u gyásznapot vannak és tracscoló,

A hava dás, kövérk háziur. Aho a lakás szár lamit, aztán Svinczné lak zárva, kopo huzva a zár

— Czu megindul és még sok ajtó

Pedig néha egy kü füstös ablak ta-e már a

Svinczn Mint valami vánon ül me szafajtva. A rongyos és a gyámoltala

tották. A boszniai helyőrségekben csak a rendes békeállomány marad, amilyen a Balkán-háború kitörése előtt volt.

A tartalékosok családtagjainak adott segély dolgában az államtitkár a következő felvilágosításokat adta:

— Az összes segélyeket kiutalványozták már. A kifizetést a pénzügyminisztérium végezte, mi csak azt állapítottuk meg, hogy a kérvényező mennyiben jogosult a segélyre. Négy osztályba voltak beosztva a segélyre jogosultak, az osztályokba sorozást mi végeztük el. A kifizetett összeg meghaladja a három millió koronát.

Bécsből jelentik: Végre hazatérhetnek azok a tartalékosok, akik Bosznia-Hercegovinában és Dalmáciában állomásozó 15. és 16. hadtestek csapatainál a Balkán-válság idején tényleges szolgálatot teljesítettek. Most, hogy a Balkán-államok szeregeinek leszerelése megkezdődött, legkésőbb ennek a hónapnak a végére a bosznia-hercegovinai és dalmáciai hadtestek valamennyi tartalékosa szabadságra megy. A hadügyminiszter elrendelte, hogy az 1906—1909. évfolyambeli tartalékosok hocsátassanak el és a szabadságolásuk már megkezdődött. Helyőrségi állomásaikra viszik a kiszabadult tartalékosokat, ahol felszerelték őket s onnan illetégségi helyére mennek. A most szabadságolandó gyalogos és tüzértartalékosok száma kerek 30.000, úgy hogy a 15. és 16. hadtestek kereteiben egy-egy század csak 150 főnyi lesz. Ez még mindig felemelt század csak 150 főnyi lesz. Ez még mindig felemelt létszám.

Horvát tulkövetelések

Zágrábból jelentik: A horvát-szerb koalíció egyik régi kívánsága, hogy Horvát-Szlavonország külön közlekedési szakosztályt kapjon, élén Kussevich Tivadar bosznia-hercegovinai osztályfővel. — Ismét felújult a mostani béketárgyalások során. Ez az ügyszóval rendelkeznek az állami vasutakkal és a postával, amelynek hivatalnokai nem lennének többé magyar állami alkalmazottak, mint például az ottani pénzügyigazgatási és adóhivatalnokok: hanem horvát országos tisztviselők.

A horvátok azonkívül maguknak akarják a tengeri közlekedést is, mert ők nem hajlandók tovább tűrni azt az állapotot, hogy a horvát tengerpart kikötőiben a flumei magyar királyi tengerészeti hatóság joga csupán az öt kilométeres flumei tengerpartra korlátozassék és hogy Buccariban, ahol horvát nyelvű tengerészeti középiskola van, horvát tengerészeti hatóság állítsassék fel.

Baró Skerlecz Iván királyi biztos állítólag bizo-

nyos engedményeket kilátásba helyezett ezen a téren is, bár a tárgyalások folyamán mindig hangoztatta, hogy a horvát tengerpart egyszersmind a magyar szent korona országainak is határa, amely a külfölddel szemben mint magyar birodalmi határ jelentkezik. A magyar államnak tehát feltétlen joga ezt az ügyet már csak államisége presztizsének érdekében is magyar ügyként kezelni. A horvát politikusok ezzel szemben azt hangoztatják, hogy addig nem lesz béke Horvátországban, amíg ezeket a horvát nemzeti életre elsőrangú fontosságú létkérdéseket az ő kívánságaik szerint meg nem oldják. Követeléseiket azzal támogatják, hogy a horvát országos kormány máris foglaljon tengerészeti ügyekkel, mert a háni kormány fenntartása alá tartozik a buccari hajóiskola is. A tengeri halászat felett szintén ők rendelkeznek, mert külön horvát állami tengerhalászati felügyelőséget is szerveztek Jablanacban.

Baró Skerlecz ezekre az előterjesztésekre kijelentette a horvátoknak, hogy tárgyalás alapjául nem szolgálhatnak.

Nagyszalontáról jelentik: Skerlecz Iván báró horvát királyi biztos tegnap délután három órakor Nagyszalontára érkezett, ahonnan Gesztre ment Tisza István gróf miniszterelnökhöz. A királyi biztos ma délután elutazott, miután eddigi tárgyalásairól referált s további instrukciókat kapott.

Az aradi választás epilógusa

Az aradi választást megelőző egyik népgyűlésre az aradi főkapitány csak úgy adott engedélyt, hogy este nyolcz óráig befejezik. Ezen a népgyűlésen gróf Apponyi Albert is részt vett. Mikor este nyolcz óra lett, a hatóság részéről kirendelt Szepkowszky Teofil rendőrhadnagy az egyik szónok beszéde közben kijelentette, hogy a népgyűlést felfoszlatja, több beszédet nem enged. Strengár Demján Száva, a népgyűlés elnöke beszéde közben történt ez, s haragjában a rendőrtiszthez fordulva haragosan kiáltotta: „Illyen véghatározatot kiadni gyalázat és pimaszság.” A rendőrhadnagy feljelentette Strengár Demján Szávát. A rendőrség az ügyvédséghez tette át az ügyet és az aradi járásbíró-ság nemsokára tárgyalni fogja az ügyet.

Tisza diszpolgárságai

Dr. Pálffy Jenő székelykereszturi járási főszolgabíró alá tartozó a fiatfalvi körjegyzőséghez beosztott Fiatfalva, Szederjes és Maqarfelek községek e hó 10-én gróf Tisza István miniszterelnököt köz-

ségi diszpolgárúkká választották. A képviselőtestületek egyben elhatározták, hogy a fiatfalvi körjegyzői iroda és a községházuk részére gróf Tisza István arczképét beszerzik.

Pécsről jelentik: Tudvalevően Baranya vármegye legutóbbi közgyűlésén nemcsak bizalmat szavazott a kormányelnöknek, hanem azt is elhatározta Mándy Samu orsz. képviselő indítványára, az ellenzéki érzelmi bizottsági tagok tiltakozása dacára, hogy Tisza arczképét is megfesteti s a közgyűlési teremben helyezi el. A portré megfestésére nem kevesebb, mint huszezer koronát szántak, amely összeg magánadakozásból teremtendő elő. A gyűlés eredményeként eddig közel hétezer korona jött össze. Remélik, hogy sikerül az egész 20 ezer koronát összehozni, amikor is Benczur Gyulát szándékoznak megbízni a Tisza-portré megfestésével.

Debreczenből jelentik: Ama közgyűlési határozat ellen, amely Tisza István gróf miniszterelnököt Debreczen diszpolgárává választotta, a kisebbségben maradt függetlenségi párttal fordultak a közgyűlési bírósághoz, melynek leirata ma érkezett meg. A leírás kimondja, hogy a pártoknak nem lehet a választást adni, minthogy annak nincsen semmi alapja.

Budapest, augusztus 13.

Diszbed a miniszterelnöknél. Gróf Tisza István miniszterelnök a király születésnapja alkalmából augusztus hó 18-án délután a miniszterelnökségi palotában diszbedet ad, amelyre az egyházi, katonai és polgári hatóságok fejeit meghívta.

A kereskedelmi miniszter a kerületének. Nagyszalontáról jelentik: Báró Harkányi János kereskedelmi miniszter a következő táviratban köszönte meg képviselővé való megválasztását:

„Nemzeti munkapárt központi végrehajtó-bizottsága. Nagyszalontáról. Öszinte örömmel és hálás köszönettel vettem a szives távirati értesítést, melyvel a nagyszalontai választókerület országgyűlési képviselőjévé történt megválasztásomat közölni szivesek voltak. Midőn az irántam megnyilvánult bizalomért különösen meleg köszönetemet fejezem ki, a választókerület polgárait szívből üdvözölöm. Harkányi János.”

Vadász Lipót mandátuma. Pénteken, aug. 15-én lesz a választás Máramarosszigeten. Minthogy dr. Vadász Lipót igazságügyi politikai államtitkárnak eddig nincs ellenjelöltje, egyhangulag fogják képviselőnek választani. Vadász a választás napjáig Máramarosszigeten marad.

Lukács László utazása. Lukács László miniszterelnök Tátralemnicezra utazott családjához és onnan megy az egész család Svájcba, ahol a volt miniszterelnök október hó közepéig szándékozik maradni.

— Akinek nem tetszik, az menjen. Tivétek meg már éppen torkig vagyok! — kiabált a mama teljesen kikelve magából.

Lukács a szobából pörölt vissza s közben a feleségének segített, aki sirva rakosgatta be a csaka gunyáikat egy zöld katonakofferba.

A legnagyobb fiu az ajtó közé állva a Rákóczi-indulót játszotta egy vén, rezgős harmonikán.

III.

Elmult fél év. Elseje van és kora deczemberi délelőtt. A nagy, háromemeletes berkaszárnya udvarán halálos csend van, mintha gyásznapot tartanának, az ajtók sorban csukva vannak és ma színét sem látni az örökké tracscsoló, lerongyolódott asszonyoknak.

A havas, tisztátalan folyosókon egy bundás, kövérke ember lépeget ajtótól ajtóig. A háziur. Ahova nem tud bemenni, ott megnézi a lakás számát, egy noteszkönyvbe jegyez valamit, aztán mérgesen tovább gurul. . . . Most Svinczék lakása előtt áll meg. Az ajtó be van zárva, kopog, de hiába, a kulcs is le van huzva a zárból.

— Czudarok! — mondja a háziur, aztán megindul és még sokat dörömböl, mérgelődik, még sok ajtót talál kulcsra zárva.

Pedig mindenütt otthon vannak. És néha néha egy kuszált, megriadt fej bukkan elő a füstös ablakrongyok mögül, hogy vajjon: tisztá-e már a levegő?

Svinczné félelmében a szobába menekült. Mint valami ázott veréb, a roskadt hátu dívánon ül mozdulatlanul, még léleketét is visszafojtva. Az arca sápadt, szomorú, ruhája rongyos és az egész lakáson ismét ott sötétlik a gyámoltalan szegénység nyoma.

Ahogy a háziur lépései elkopogtak az ajtótlól, Svinczné is felállt, batyuba kötött néhány alsóruhát és készülődött a zálogba.

A lakás még teljes éjjeli rendtelenségben tarkállott. Az ágyak, mint valami büzlő trágárdombok, vetelenül ásitottak, a székeken, dívánon szanaszét dobált rongyok és a szoba közepén, a padlón még ott állt két bádognálban a zsiros mosdóvíz. Az ablakon becsurgó nap éppen a vizre sült és millió parányi pelyhely, porszem tánczolt boszorkányos polkát a tálak körül.

Svinczné rá sem hederített a piszokra, az ajtót hangtalanul bezárta és nagy vigyázattal, lábujjhegyen menekült ki a házból. Lihegve iparkodott a belvárosba. . . .

— Ilyesmire egy fillért se! — mondta a zálogos és a rácsos ablakon visszadobta a batyut.

Svinczné, hóna alatt az értéktelen holmival, tehetetlen szomorúságban járta az utcákat. Később havazni kezdett, a kövér pelyhek nyomban megolvadtak a kövezeten és a sáros lé totyogva folyt be az asszony szakadt cipőibe. Itt-ott ismerősbe akadott, de nem állt meg beszélgetni, egész belemerülve a pénz hat hónap emlékeivel bibelődött. A hétszáz korona jutott eszébe, melyért egy ember, a tulajdon ura halálát kívánta. Aztán miért? Az ördögöt hozta magával az a pénz. Csak arra volt jó, hogy üszköt vessen a házba és valamennyiüket megromtassa, meggyötörje. Fájós, keserű grimaszra rándult az arca. Ezek a gondolatok kegyetlenül megnyomorgatták a szívét és most százszorosan érezte, hogy fázik és nagyon éhes. Fölötte gazdag, csillagos pihékben hullt a hó, bundás, nevetgélő emberek jöttek mentek az utcán és ő sirni szeretett volna koldus magányosságában.

Délben a páfinkagyár előtt megvárta Lukácsot.

— Gyertek vissza hozzánk, — mondta neki könyörögve — ugyse adtam ki a helyeteket.

A gyárból csomóba verődve jöttek a munkások. Piszkosak, átázottak, voltak. Egy percze megbámulták a két beszédes embert, aztán vihogva tovább mentek.

— Hátha megint a torkáig érünk — mondta Lukács és gunyosan megvetette a vállát. Aztán vörös cseréppipáját nézte, mintha attól várna valami okos tanácsot.

— Gyertek vissza, no — ismételte Svinczné — a házbért sincs miből megfizetnem!

Lukács egy darabig még állt mozdulatlanul, szó nélkül, aztán csendesen, megbékülve ezt mondta:

— Jól van, hát estére ott alszunk.

IV.

Minden a rendes, négy éves szokás szerint volt meg a konyhában. A takaratlan puhafasztalkán hunyorogva égett a kis petróleumlámpa, az óra recsegve sántikált és nehéz, füstös köd uszott a törött, huzatos ablak felé.

A család kényelmesen, ingre vetkőzve az asztalnál ült. A mama férczet huzott, a lányok a reszelős katonaingeket gombozták, a fiuk tétlenül lustálkodtak és barátságosan beszélgettek valami utcai esetről.

Kapuzárás előtt megjöttek Lukácsék is. Mintha csak egy órai uton lettek volna, mosolyogva kezelettek, a zöld kofferkét a régi sarokba állították, aztán ők is helyet foglaltak az asztalnál.

— Előre fizetem a kvártélyt — mondta

Tolnamegye új főispánja. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király *Simontsits* Elemért, Tolna vármegye főispánját, ezen állásától buzgó szolgálata elismerése mellett, saját kérelmére fementette és helyébe *Kovács Sebestyén* Endrét kinevezte.

Nem revideálják a békeszerződést

— Oroszország visszalépett — A monarchia is kénytelen lemondani a revízióról — Nem ratifikálja a monarchia a békeszerződést — A cserben hagyott Bulgária — Ferencz József király távirata —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 13.

Hivatalosan még nem érkezett jelentés arról, hogy Oroszország, valamint a monarchia elállnak a revízió jogától s változatlanul meg hagyják a bukaresti békeszerződést mai formájában. Formálisan még tárgyal a két állam diplomáciája, de minden valószínűség szerint el fogják ejteni a revízió tervét. Oroszország az, amely elsősorban állott el a revíziótól s most a monarchia, akarva, nem akarva, kénytelen szintén belegyezni ebbe, nehogy egyedül maradjon a revízióval s vállalnia kelljen annak minden felelősségét. A monarchia meg fogja tenni, hogy ha már nem támogatja Bulgáriát a revízióval, legalább nem ratifikálja a bukaresti szerződést. De a revízióból nem lesz semmi s a balkáni békekötés a mai állapotában marad meg, valószínűleg végérvényesen.

Figyelemreméltó a német félhivatalos „Post“ mai cikke, amely Ausztria-Magyarország és a német birodalom viszonyáról szól. A nagyjelentőségű fejtegetés hangsúlyozza, hogy Bécsben lehangoltságot keltett Németország magatartása. A lehangoltság azonban nem új keletű, nem az utolsó napok eseményeiben gyökerezik, hanem már abból az időből való, mikor Ferencz Ferdinánd trónörökös Springeben együtt vadászott Vilmos császárral. Akkor a főherceg kifejtette a német császár előtt, a monarchia balkán-politikáját és Németország támogatását kérte hozzá. Ezt Vilmos császár Lukács és a pénzt kopogva leolvasta a mama kezébe.

— Holnap majd a neved is ird föl a könyvre, gyerelem — mosolygott a mama. — Iszen mégis csak te vagy a legöregebb férfi a házban.

— Jól van, majd hónap — mondta közömbösen a sógor, aztán otthonosan pipára gyujtott.

Sokáig fönn voltak, izesen tréfáltak, beszéltek erről-arról, de a jussról valamennyien mélyen hallgattak. Valósággal nyűg volt az rajtuk s most, hogy szerencsével lerázták magukról, még az említésétől is irtóztak.

— Jaj, Istenkém, hogy megnőtt az én drága virágszálam! — duruzsolta Svinczné és telhetetlenül százszor meg százszor körül-körül csókolta a karonülő Gyuluska száját.

— Herczeg lesz még abbul, nagymama! — mondta a fiatal asszony örömmel. — No, mond fiacskám: nagymama én ur leszek ám!

A gyerek kedves értelmetlenséggel kaczagott.

— De ur ám! Még pedig olyan, akinek a malaczkák mondják, hogy gróf, gróf! — tréfálódzott Lukács és mindenki hangosan, jóízűen nevetett.

Azulán aludni mentek.

A kidolgozott, fájós fejű embereket hamar elnyomta az álom és mély, zsiabasztó horkolás töltötte be a levegőt. Néhány perc múlva egy édes, becézgető dalocska keveredett a monoton zajba:

„Csiesi baba nincsen pupa,
Elvitte a juhászkuja.”

Svinczné a konyhába szorulva, boldog énekszóval altatgatta a síró-nevető Gyuluskát.

megtagadta. A Bécs és Berlin között támadt ellentétokról a német császár és Károly román király táviratainak közlése rántotta le a leplet. A táviratok nyilvánosságra hozását jobb lett volna mellőzni, mert érthető, ha az Bécsben kínos hatást tett, remélhető azonban, hogy Bécs és Berlin között hamarosan helyre fog állani a régi jó viszony.

Mai táviratainkat az európai helyzetről itt adjuk:

A monarchia kénytelen visszalépni

Grác, augusztus 13. A Grazer Tagespost a legbeavatottabb bécsi forrásból a következőket jelenti:

Ausztria-Magyarország elhatározta, hogy lemond a bukaresti békeszerződés revíziójáról. Ezt Oroszországnak a magatartása idézte elő. Oroszország ugyanis a francia kormány befolyása alatt visszalépett a revíziótól. A francia kormány kijelentette Oroszországnak, hogy ninesen ugyan kifogása a revízió ellen, de nem kívánja, hogy Kavallát egész egyszerűen elvegyék Görögországtól. Ausztria-Magyarország követi Oroszországot, azért, mert, mint hivatalosan is elismerik, a bukaresti szerződés revíziójára vonatkozó követelésrel teljesen elszigetelték. A külügyminisztériumban erre vonatkozólag még kijelentik, hogy Ausztria-Magyarország, mint szignatárius hatalom, meg fogja tagadni a bukaresti béke elismerését. Ennek azonban csak platonikus jelentősége lehet, mert Ausztria-Magyarország ezzel csak azt akarja kifejezésre juttatni, hogy a bukaresti békét nem tartja igazságos dolognak.

Bécs, augusztus 13. Pétervárról jelentik, hogy Oroszország szigorúan ragaszkodik eddigi álláspontjához s azt fogja tanácsolni a többi nagyhatalmak kormányainak, hogy a monarchia kívánságainak a revízió kérdésében ne engedjenek.

Nem ratifikálja a monarchia a szerződést

Bécs, augusztus 13. Ausztria-Magyarország egymagában maradt azzal az indítvánnyal, hogy a nagyhatalmak revideálják a bukaresti békeszerződést. Oroszország elállott ettől a tervtől és mivel az osztrák-magyar monarchia tudja, hogy a revízió csak a nagyhatalmak teljes egyetértésével történhetik meg, valószínűleg arra fog szorítkozni, hogy a maga részéről nem ratifikálja a szerződést.

A bécsi külügyminisztérium egyik vezető tagja erről a fontos kérdéstről a következő információt adta:

— Oroszország lépésének első sorban az lehet az oka, hogy Pétervárott tisztában vannak a monarchia szerbellenes szándékával s inkább lemondanak a revízióról általában, semhogy a monarchiát abba a helyzetbe hozzák, hogy Szerbiát meggyöngyhessen. Oroszország lemondása után magunkra maradtunk a revíziós állásponttal. Tegnapi még úgy volt, hogy egyedül is keresztülviszük akaratunkat és követeljük a revízió végrehajtását, de ehhez az összes hatalmak beleegyezéséhez lett volna szükségünk. Bizonyosnak láttuk azt, hogy Oroszország és Franciaország nem fognak csatlakozni a mi álláspontunkhoz és ha a revíziót végrehajlották volna és követelésekkel állottunk volna elő, amelyeknek nyilvánosságra jutása után maradtunk egyedül, blamáltan állottunk volna Európa előtt.

Ennek következtében határoztunk úgy, hogy mi is eltekintünk a revíziótól, amely — úgy látszik — most már el is marad. Grey ugyan kijelentette tegnap, hogy elismeri a revízió jogát, de nem tartja a pillanatot alkalmasnak, Drinápoly kérdése is pihenhet néhány hétig. A monarchia egyedül nem akarja most már érvényesíteni jogait és követeléseit s ezzel éppen békeszeretét bizonyítja. Jogunk volna hozzá, hogy beleavatkozzunk a Balkán eseményeibe, de minthogy egyedül maradtunk, már csak

fejgyverrel a kezünkbe hajthatnók keresztül akaratunkat.

Különösebb veszedelemmel ez sem járt volna, mert egyetlen európai államnak sem lett volna joga ahhoz, hogy bennünket megtámadjon, ha fejgyverrel akarnánk nyomást gyakorolni a Balkánra. A kockázatot, az óriási vér- és pénzáldozatokat azonban nem érte volna meg álláspontunk érvényesítése és így kénytelenek vagyunk Bulgáriára bízni, hogy a legközelebbi jövőben — mi azt hisszük, öt esztendőn belül ez be is következik! — fejgyverrel vivja vissza azokat a területeket, amelyeket most elvettek tőle.

Még nincs hivatalos jelentés

Bécs, augusztus 13. A *Neues Wiener Abendblatt* értesülése szerint ez ideig nem érkezett az orosz kormánytól hivatalos jelentés arról, hogy a bukaresti békeszerződés revíziójára vonatkozó szándékát feladta volna. Ilyen körülmények között Ausztria-Magyarország ezen eshetőséggel szemben való állásfoglalására vonatkozó minden jelentés korai.

Bulgária a revízióért

Szófia, augusztus 13. Az itteni egyetem tanári kara éles tiltakozást tesz közzé az athéni egyetemi tanároknak az európai sajtóban megjelent távirata ellen, amelyben rágalomokat szórnak a bolgár hadsereg és nemzet ellen. A bolgár tanárok kijelentik, hogy a balkáni háború egész folyamán Tráciában és Macedóniában elkövetett nagyszámú kegyetlenkedések főképp a bolgár lakosság esett áldozatul, ahonnan csak az előkelőség egy része tudott Bulgáriába menekülni. A nem bolgár menekültek vallomásai és a bolgárok által lefoglalt görög katonák levelei elég bizonyítékul szolgálnak. A tanárok külföldi kollégáikhoz fordulnak azzal a kérelemmel, hogy segídkezzenek a Bulgária által javasolt vizsgálat keresztülvételére.

Tegnap az asszonyok gyűlést tartottak és határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kiemelik, hogy a bukaresti béke kényszer alatt jött létre és a hatalmakra appellálnak, hogy a béke revízióját ejtsék meg és ezzel a balkáni béke szilárd alapjait teremtsék meg. A határozati javaslatban továbbá követelik, hogy egy asszonyokból álló bizottság indítson vizsgálatot Bulgária ellenfelei által elkövetett kegyetlenkedések dolgában és köszönetüket fejezik ki mindazoknak, akik a Bulgáriáról elterjesztett rágalomokkal szemben az országot nehéz pillanataiban védelmükbe vették.

Lázadás készül Bulgáriában

Páris, augusztus 13. A szófiai kormány komolyan aggódik, hogy a leszerelés után katonai zendülés fog kitörni. Erre való tekintettel a hadügyminisztérium úgy határozott, hogy Szófiában és más városokban csak kis helyőrséget fog tartani.

Királyok táviratai

Bukarest, augusztus 13. A román távirati iroda közzéteszi I. Ferencz József császár és király és Károly király következő táviratváltásait:

I. Ferencz József császár és király távirata így szól:

Kérlek fogadd legszívélyesebb szerencsekívánataimat a vezetésed alatti létrehozott békealkotásért, mely a balkáni vérontásnak véget vetett és országodnak a békét biztosította. Miként eddig, a jövőben is a legélelkenben részt veszek mindenben, ami Neked és országod javának hasznára válik.

Károly király válasza a következőképp szól:

Szívélyes szerencsekívánataid és meleg érdeklődésed, melyet a fővárosomban történt békekötés alkalmából tanusítottál, nagyon megörvendeztettek engem és teljes szívből mondok köszönetet ez újabb jeléről hű barátságodnak, melyet főleg nehéz pillanatokban mindenkor tanusítottál irántam. Vajha a történt békekötés állandó volna és vajha a balkáni félszigeten, melyet a legutóbbi évben annyi baj sújtott, nyugalom állana be, államaink áldásárá.

A szerb leszerelés

Belgrád, augusztus 13. A hivatalos lap királyi ukázt közöl, mely elrendeli az egész szerb hadsereg demobilizálását.

A balkáni Unió

Páris, augusztus 13. A „Le Temps“ vezércikkben foglalkozik azzal az új helyzettel, amelyet a bukaresti béke a Balkánon teremt. A lap hangoztatja annak szükségét, hogy Szerbia, Montenegró, Görögország és Románia unióba lépjenek egymással. A balkáni államok új csoportosulása nem hagyhatja közönyösen Franciaországot. Franciaország és a hármastengeri egyensúly kérdésénél. A hármastengeri szövetség tagjai részen vannak, hogy a Keleten beállított változásokat a maguk előnyére gyümölcsoztessék, Franciaországnak, szövetségeseinek és barátainak szintén érdeke, hogy késlekedés nélkül egységesen foglaljon állást az új szituációval szemben.

Spalajkovic a békeszerződésről

Konstantinápoly, augusztus 13. Egy iteni lap megkérdezte Spalajkovic volt szófiai szerb követétől, hogy mi a véleménye a bukaresti békéről. Spalajkovic erre a következő távirattal válaszolt:

— A bukaresti békeszerződéssel a balkáni államok megteremtették azt, mivel eddig nem rendelkeztek: az önálló térképüket és önálló új jogjogukat. Jövőkük ezzel biztosítva van.

KÜLFÖLD

Vád alá helyezett kormányzó. Newyorkból jelentik: Newyork állam alsóháza hosszú éjszakai ülés után reggel 5 órakor 79 szóval 35 ellenében vád alá helyezte Sulzer kormányzót. Sulzer ellen az a vád, hogy választási pénzeket saját zsebébe fordított s ez ügyben hamisan esküdött.

EGYHÁZAK

— (Az evangélikus egyházkerület közgyűlése.) A dunáninneni ág. hitv. evangélikus egyházkerület rendes évi közgyűlése ma délelőtt nyílt meg Pozsonyban dr. Baltik Frigyes püspök imádságával és Beniczky Árpád kerületi felülvizsgáló megnyitójával. Dr. Baltik Frigyes püspök évi jelentésében a múlt közigazgatási év mozgalmaira terjeszkedett ki, megemlékezett a volt felülvizsgáló, Laszkaru Gyula elhunytáról és Beniczky Árpád beiktatásáról. Majd a lelkesi fizetések kérdéséről nyilatkozott. A helyzet, a püspök szerint, dacára az újabb, de nem megfelelő fizetésrendezésnek, tarthatatlan. A lelkesi fizetések száma évről-évre fogy, mert bármely más pályán anyagilag sokkal jobb előmenetelt érnek el az ifjak, még a tanítói pályán is, mintha lelkesek lennének. A lelkesképzés reformját is sürgősnek mondja. A három akadémiának egyesítése és a lelkesi szeminárium felállítása egyik legfontosabb feladata az egyháznak. A missziói körök gondozása külön missziói lelkesek alkalmazása által történjék. Jelentésében a püspök az egyházkerület minden fontosabb ténvére kiterjeszkedett. A közgyűlés a jelentést köszönettel tudomásul vette. A közgyűlés hódoló sürgőnyt küldött a királynak. A tanügyi bizottság alelnökévé báró Buttler Ervint választották meg. A számvevőszék új tagja lett Bándy Endre lévai lelkes. A leérkezett miniszteri rendeleteket ismertette azután a közgyűlés s azokra vonatkozólag a kerület a kellő intézkedéseket megtette. Az 1848. XX. t.-cz. végrehajtását a kerületi közgyűlés megsürgette s a doctációt törvényileg biztosítani kérte. A közgyűlést holnap folytatják.

Az Egyetértés szerkesztősége és kiadóhivatala VI., Váci-Körut 19. sz. alatt van

Heltai Ferencz halála

— A főváros rendkívüli közgyűlése — Részvét mindenfelől — Előkészületek a temetésre —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 13.

Impozáns és nagyarányú módon nyilatkozik meg a részvét mindenfelől a főváros nagy férfianak, Heltai Ferencznek elhunytá alkalmából. A székesfőváros törvényhatósági bizottságának nyári szünetét is félbeszakította ez a szomorú eset és a főváros nagy gyászának ma a polgármester rendkívüli közgyűlésen adott meghatározó módon kifejezését. A közgyűlés egyhangulag elfogadta a tanácsnak a polgármester által előterjesztett javaslatát, melyek szerint Heltai Ferenczet a főváros nagy halottjának tekintik és emlékének méltó módon való megörökítésére felhatalmazza a főváros tanácsát.

A főváros rendkívüli közgyűlése

A székesfőváros törvényhatósági bizottsága dr. Heltai Ferencz elhunytá alkalmából ma délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen dr. Bárczy István polgármester elnökölt. A törvényhatósági bizottság tagjai nagy számmal jelentek meg és a gyász jelűül fekete ruhát viseltek. A szomorú közgyűlést az elnöklő Bárczy István polgármester a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt Közgyűlés!

Egy fél évvel ezelőtt e helyről köszöntöttem Heltai Ferenczet, akit a törvényhatósági bizottság nagy lelkesedéssel és nagy várakozásokkal elítelve választott meg a székesfőváros főpolgármesterévé. Akik jól ismerték Heltai Ferenczet, azok tudták, de beköszöntő beszédében ő maga is megmondta, hogy ez a választás volt életének legszebb napja, legszebb álmának teljesülése. Megkezdte a működését s mihamar igyekezett disztes állásába belevinni a gazdag tapasztalatoknak mindazt a gyümölcsöt, mit hosszú és folytonos tanulásban eltöltött közéleti munkássága alatt gyűjtött össze. Ez alatt a rövid pár hónap alatt is igen sokat fáradozott, dolgozott a főváros fontos dolgaiban s mégis ma, amikor már nem láthatjuk többé az elnöki székből, nem csupán a volt főpolgármester érdemeiről kell kegyelettel megemlékeznünk. Heltai Ferencz neve egybeforrott a székesfőváros utolsó két évtizedes történetével. (Ugy van!) Két évtizede egyik legkiválóbb bizottsági tagja és vezérlő szelleme volt ennek a törvényhatóságnak. (Ugy van!) Utörője és állandó irányítója volt itt a modern pénzügyi és városigazgatási politikának. (Igaz!) Hogyha sok irányú közéleti munkásságán végig tekintünk, ezek között a legfontosabb mégis, legalább reánk nézve is, az a rövid néhány esztendői működése volt, amelyet mint a főváros gázműveinek vezérigazgatója eme nagy üzem újjászervezése és az új gázgyár építése körül kifejtett. Ezek az érdemek igazán elévülhetetlenek. Tisztelt Közgyűlés! Heltai Ferencz összes érdemeinek felsorolása és kellő méltatása messze meghaladja azokat a kereteket, amelyeket a jelen szomorú hivatalos aktus megenged. De ebben a teremben nincs arra szükség, mert nincs itt olyan férfiú közöttünk, aki nem ismerte jól és nem tudná, hogy mi valamennyien mit veszítettünk az ő elköltözésével akkor, amikor országoszerre, sőt még az ország határain túl is ilyen nagy arányokban nyilatkozik meg az általános részvét, az ő halála felett valamennyien különbség nélkül érezzük, tudjuk, hogy Heltai Ferencz halálával legtöbbször a székesfőváros közönsége veszített. (Ugy van!) Elvesztettünk egy nagytehetségű, sokoldalú tudású, szívós akaratú, hangvászorgalmu s a főváros boldogulásáért egész szívével rajongó vezérférfiut. (Ugy van!) Az ő emlékét ez a törvényhatósági bizottság minden időkre kegyelettel fogja megőrizni. Mélyen tisztelt közgyűlés! A tanács nevében vagyok bátor a következő határozati javaslatot előterjeszteni: A tanács mély fájdalomnak ad kifejezést ama veszteség felett, amely a székesfőváros közönségét dr. Heltai Ferencz főpolgármester elhunytával érte. A gyászoló özvegynek a székesfőváros törvényhatóságának közgyűlése mély részvétét külön irgalmal fejezi ki és az elhunyt ravatalára a törvényhatóság nevében koszorút helyez. Az elhunyt főpolgármesternek a székesfőváros irányában szerzett kitűnő érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvében örökíti meg. Elhatározza, hogy az elhunyt főpolgármestert a székesfőváros halottjának tekintik és felhatalmazza a tanácsot, hogy dr. Heltai Ferencz temetése és emlékének méltó módon való megörökítése iránt intézkedjék.

A közgyűlés a polgármester előterjesztéséhez egyhangulag hozzájárult.

Bejelenti az elnök a közgyűlésnek, hogy Hock Jánost kérte fel a bucsubeszéd elmondására, végül bejelenti, hogy a tanács a közmunkatanácsához átiratot intézett azzal a kérelemmel, hogy a II. kerületi Oszlop-utcát Heltai Ferencz-utczának nevezzék el. Ezzel a közgyűlés véget ért.

Az özvegy koszorúja

Az elhunyt főpolgármester özvegye tiszta fehér rózsákból álló koszorút helyezett a ravatalra. A koszorú fekete moiré szalagjának egyik felén a következő felírás van: „Oly boldogan éltünk“, a másik felén pedig: „A Te boldogtalan Lidid“.

A részvét

Bárczy István dr. polgármesterhez a mai nap folyamán is garmadával érkeznek a részvétlávratok. Az osztrák kormány tagjai külön-külön részvétüket fejezték ki, de megmozdult az egész ország is és a megleghangú részvétlávratok csak nem akarnak kifogyni. Részvétlávratokat küldtek: Stürakh osztrák miniszterelnök, Hussárek, osztrák közoktatásiügyi miniszter, Zaleczky lovag, osztrák pénzügyminiszter, Hohenburger osztrák igazságügyminiszter, Fürstenberg gróf, német császári főkonzul, Szekulics Lázár dr. orszgy. képviselő, Hadügyminiszterium tengerészeti osztály, Berchtold, külügyminiszter, Wickenburg, fiumei kormányzó, Balogh Jenő, igazságügyminiszter, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatósága nevében Weiss Fülöp vezérigazgató, az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés, a Magyar-Bosnyák-Hercegovinai Gazdasági Központ, a Magyar Szakácsok Köre, amelynek az elhunyt főpolgármester disztagia volt. Neuschloss Kornél dr. Karlsbadból, Bárdi Autombli Részvénytársaság, Havas Rezső dr. udvari tanácsos Bal-Wildungenből, Melha Kálmán főüvegész Lublófűredről, Mosdóssy Imre királyi tanfelügyelő Balaton-Lelléről, az Eötvös József báró Collegium nevében Gombóc Zoltán dr. helyettes igazgató, az Alkotmány szerkesztősége, Kecskemét város tanácsa, Nagyvárad városa nevében Rimler Károly polgármester és még sokan.

Heltai Ferencz dr. főpolgármester özvegyéhez a mai nap folyamán a következő részvétlávratok érkeztek:

„Fogadják Méltóságos Asszonyom, a közügyet és boldogult férje számos barátját és tisztelőjét ért sulyos csapás alkalmából mély részvétünk kifejezését. Tisza István gróf és neje.“

„Nagyrabecsült férjének elhalálása alkalmából fogadják Méltóságos Asszonyom legmélyebben érzett részvétemet. Krobotin tábornagszernagy, hadügyminiszter.“

Részvétlávratot küldöttek még a következők: Lukács László, gróf Khuen-Héderváru Károly, Terstyánszky hadtestparancsnok, gróf Pejacevich horvát miniszter, Hazay Samu honvédelmi miniszter, báró Ghillányi Imre földművelésügyi miniszter, Teleszky János pénzügyminiszter, báró Harkányi János kereskedelemügyi miniszter, Jeszenszky Sándor, Benedek Sándor, dr. Vadász Lipót államtitkárok, Stettina József nyug. államtitkár, gróf Haller János, Darányi Ignác, báró Láng Lajos és neje, gróf Fürstenberg, Náray Lajos, gróf Lázár István, gróf Festetics Jenő, Széll Kálmán, Fejérváru Géza, Boda Dezső, Rózsavölgyi Gyula és mások.

Számos egyesület küldött még részvétlávratot, így többek között a székesfővárosi gázművek építészeti bizottsága, amelynek nevében Schön Győző főmérnök koszorút helyezett a ravatalra.

A Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesülete ma elnökének elhunytá alkalmából teljes ülést tartott, amelynek kizárólagos tárgya az egyesület gyászának kifejezése volt. Kohner Adolf báró udvari tanácsos, az egyesület társelnöke, bejelentette a magyar közéletet ért sulyos veszteséget, megleg szavakkal méltatta Heltai Ferencznek az egyesület elnöki székében kifejtett működését. Kimondotta ezután az ülést, hogy az egyesület tagjai testületileg résztvesznek a holnapi temetésen és hogy az elhunyt elnök arcképét az egyesület tanácssterme számára megfesteti.

A kereskedelemügyi miniszterium Heltai Ferencz dr.-nak, aki hosszú éveken át a képviselőházban a kereskedelmi tárgya költségvetésének elő-

adója volt, ravatalára koszorút helyez és a temetésen küldöttségileg képviselteti magát, melynek tagjai lesznek *Hospoczký* Alajos, *Hollán* Sándor és *Ott* János miniszteri tanácsosok.

Heltai Ferenc koporsójára a *Vidéki Hírlap-írók Országos Szövetsége* díszes koszorút küldött és a temetésen *Balassa* József igazgatósági tag vezetésével küldöttség fogja képviselni.

A Józsefvárosi Kör elnöksége külön gyászjelentést adott ki.

Bebel meghalt

— 1840—1913 —

Budapest, augusztus 13.

A világ proletárijainak nagy halottjuk van, az egyenlők között a legelső, *Bebel* Ágost, a német szociáldemokrata párt vezére meghalt. Abban a küzdelmes forgatagban, mely lassu, kálváriás, de győzelmes lépésekkel a szociáldemokrata tanítások diadalmas terjedését eredményezte, amely nemcsak a proletáriátus osztálytudatát teremtette meg és lömörítette a népeket egy nagy falankszba, de a polgári társadalmak világnézetére is átforgató hatással volt, kiváló és vezető szerep jutott *Bebel* Ágost osztályrészül.

És ha nézzük azokat a változásokat, melyek átforgatók az emberek meggyőződését, ha látjuk, hogy a marxizmus tanai közül, az ő elveik közül mennyi lett közkincese az emberiségnek, ha fel tudjuk ismerni, hogy a demokrácia mozgalmi mily erős szálakkal vannak hozzákapcsolva a proletáriátus mozgalmához: joggal mondhatjuk, hogy *Bebel* Ágost, aki harmincz esztendőn keresztül lelke és egyik legnagyobbja volt ennek a mozgalomnak: az egész küzdő, haladó emberiségnek halottja ő, mindnyájunk gyásza, akik a jövőért dolgozunk, akik egy szebb virradatért lelkesedünk.

A polgári társadalomnak, a polgári erkölcsöknek és világfelfogásnak ellensége volt legnagyobb ellensége a szó értékkelő értelmében és úgy érezzük mégis, hogy a polgári mozgalmak is gyászlábogóval kell, hogy koporsója mellett megálljanak. Proletár sorból emelkedett, az esztergpad mellől a kulturnépek egyik legnagyobb politikai pártjának az élére, de megmaradt annak, akinek indult, a proletáriátus tipikus képviselőjének, igaz és harcra kész proletárnak. Az élete, ez a gyönyörű, ivelő karrier, ideálja lehet minden nép és minden párt nagyjainak, becsület, meggyőződés és munkakedv voltak egész életében vezérlő elvei.

Deutsch-Köln kazamatáiban született. Az atyja gyalogsági altiszt volt, anyja egy péknek a leánya. Kora árvaságra jutott, mostoha-atyja, apja fivére a brauweileri fogház őre lett. Az iskolából kikerülve esztergályos lett, majd 27 éves korában, mint a lipcei „Volksstaat” szerkesztője bekerült a parlamentbe.

A karrierje tipikus proletár-karrier volt. Az eszközöket, hogy tanulhasson, képezze magát és dolgozni tudjon, magának kellett megszereznie és nélkülöznie kellett ezért. Mégis egyik legképzettebb koponyája és legnagyobb tudósa is volt nemcsak a mozgalomnak, hanem Európa tudósainak is. Írásai a tudás és az elmélyedés tárházai, beszédei a gyakorlati ember tudományosan megalapozott éleleszü megnyilatkozásai.

Élete mindvégig harmonikus, nagyszerű élet volt. A proletáriátus felszabadítása, az uralkodó osztályok zsarnoki erejének megdöntése: ez volt az ideálja. És senki nem lehetett jobban összeforva a munkássággal, mint ő. A szociáldemokrácia nagyjai, Marx, Engels, Lassalle, Liebknecht, az uralkodó osztályok gyermekei voltak, de ő közülök, az elnyomottak, a nincstelenek közül került ki. Sokszor emlegette büszkén és dacosan, hogy tagja volt már a német Reichstagnak, mégis ott áll munkakötényében az esztergpad mellett. És ez jellemezte őt és nagyságát ez az apróság, mindennél jobban jellemzi, — nem meggyőződés vitte oda, ahol állt, hanem a benseje, az egyénisége, maradt, aki volt, egy új hős, egy nagyszerű lélek, mely most már elpihent engedni, hogy nélküle száguldjon tovább törtető utján a sors.

(57. I.)

Három éve, hogy megroppant *Bebel*. Három esztendeje, hogy nem hallatta szavát, melynek csillogása a forradalom tüzeit váltotta oly sokszor ki országáért a szervezett munkásság vörös hadseregéből. Három év óta csöndes és visszavonult volt *Bebel* Ágost, a németországi proletárság legendás hőse.

Bebel ma délelőtt Passugban, ahol egy idő óta kurán tartózkodott, 73 éves korában meghalt. *Bebel* leányával, dr. *Simonnéval* és unokájával tartózkodott itt és epeköbajára keresett gyógyulást. Néhány nap előtt szívgöngyöcség jelei mutatkoztak nála. Ennek azonban nem tulajdonítottak nagyobb fontosságot, miután *Bebel* már gyakrabban szenvedett szívgöngyöcségben és mindig javult az állapota. A beteg maga azonban, úgy látszik, érezte, hogy most komolyabb az állapota, mint azt hozzátartozói hitték, mert néhány nap előtt magához kérette *Ullmann* barátját Berlinből. Ma délelőtt szívbénulás következtében meghalt. Holttestét ma Churba, holnap reggel pedig Zürichbe viszik, ahol a krematóriumban elhamvasztják. Ugyanitt lesz a temetés is.

Bebel tegnap este tíz óra tájban még sétált. A sétáról visszatérve nem is érzett fáradtságot. Egyetlen gondja az volt, hogy emlékiratainak harmadik kötetét még nem fejezte be. Csak ez az aggodalom mutatta, hogy érzi közeli végét. Minden fájdalom nélkül hunyt el az éjjel. Halálát csak akkor vették észre, amikor holtan találták meg ágyában.

*

Életrajzi adatai a következők:

Bebel Ferdinánd Ágost Kölnben született 1840 február 22-én. A wetzlári polgári iskolát elvégezte. 1860-ban Lipcsébe ment, ahol 1864 óta esztergályos üzlete volt. A német munkásmozgalomhoz már 1862-ben csatlakozott és 1865-ben elnöke lett a lipcei Munkásképző Egyesületnek. Mint a lipcei szocialista Volksstaat dolgozótagját a glauchoval választókerület 1867-ben az északnémet birodalmi gyűlésbe, 1871-ben pedig a németbirodalmi gyűlésbe választotta. Írásban és szóban egyaránt küzdött a szociáldemokrácia eszméjéért, megáldotta Poroszország hegemóniáját, védelmébe vette a párisi kommunét. 1871-ben felségértéssel vádolták. 1870-ben ugyanis, mikor a német-francia háború megindult, *Bebel* lapjában a Volksstaatban a háború ellen ígatott, s ezért Liebknecht-tel együtt 1870 december 17-én letartóztatták és vizsgálati fogságba vették. Úgyében a tárgyalást 1871 márczius 11-én Lipcsében tartották meg, s hazaárulásért 2 évi várfogságra ítélték, a lipcei törvényszék még ezenfelül kilenc havi fogságra ítélte. 1890 óta Berlinben élt és nagyvívá növekedett pártját vezette. 1910-ben, 70-ik születése napján világszerte nagy ünneplésben részesült. Nevezetesebb munkái: *Unsere Ziele*, *Christentum und Socialismus*, mely *Die Frau und der Socialismus* czimen jelent meg 10-ik kiadásában és azóta több mint 50 kiadásban jelent meg, továbbá lefordított az összes kultur-népek nyelvére. — *Die Sontagsarbeit*, *Akadémiker und Socialismus* és *Aus meine Leben*, stb.

*

Bebel halálának híre mély megdöbbenést keltett a magyarországi munkásságban is, s a halál hírére a szociáldemokrata párt vezetősége ülésre ült össze, hogy a teendők fölött határozzon. Kimondta a pártvezetés, hogy a németországi párt vezetőségéhez részvétáviratot intéz, a ravatalra koszorút küld és a temetésen *Buchinger* Manó párttitkár és *Weltner* Jakab pártvezetőségi taggal képviselteti magát. A szakmák még nem döntöttek, miképpen fognak résztvenni a munkásság gyászában, de minden nagyobb szervezet koszorút küld, sőt valószínűleg küldöttséget is küld a temetésre.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, augusztus 14. Róm. kath.: Özséb áld. hv. — Prot.: Özséb. — Görög-ország: augusztus 1. Makkab. — Zsidó: Ab 11. — A nap két reggel 4 óra 54 perczkor, nyugszik este 7 óra 14 perczkor. — A hold két este 6 óra 35 perczkor, nyugszik éjjel 1 óra 39 perczkor. — Az igazságügy-miniszter fogad délelőtt 11 órakor. — *Nyitvalevő muzeumok*: Nemzeti Muzeum állattára 9—2-ig, Aquincumi Muzeum 9—4-ig, Erzsébet Muzeum 9—12-ig és 3—4-ig, Ernst Muzeum (Nagymező-utca 8.) 9—4-ig, Iparművészeti Muzeum 9—1-ig, Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig, Ráth Muzeum (Városligeti fasor) 10—4-ig, Széchenyi Muzeum 10—12-ig, M. kir. Kereskedelmi Muzeum külkereskedelmi hírszolgálat és közszállítási osztály 9—2-ig, vám- és tarifaosztály 3—6-ig. — *Nyitvalevő képtárak*: Magyar Biedermeier kiállítás az Ernst Muzeumban (Nagymező-utca 8.), nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. Állandó kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.), nyitva egész nap. A Szépművészeti Muzeum régi képtára, nyitva 10—2-ig.

A koleraveszedelem

— Budapestén ninos kolera —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 13.

Az ország több részéből és a Balkánról egymásután érkeznek a vészes hírek, még Budapestén is olyan rémhírek terjedtek el, hogy már a fővárost is megfertőzte a koleravesz. A budapesti rémséges híresztelést ma legilletékesebben és leghatározottabban a székesfővárosi tiszti főorvos — lezáfolta. Hivatalos értesítés érkezett azonban, hogy *Zágrában* megint felütötte a fejét a fekete rém. A koleraveszedelemről tudósításainkat itt adjuk:

Ismét megbetegedés

Zágrából jelentik: A szlavoniai *Kriszelinben* koleragyanus tünetek között meghalt Turán István dejektumainak bakteriológiai vizsgálatánál megállapították, hogy a halál oka az ázsiai kolera volt. A kormány egészségügyi osztályához ma újabb koleramegbetegedséről nem érkezett hír. Ígyképpen a kriszelini esettel összesen két koleraeset fordult elő Horvátország területén.

Budapestén ninos kolera

Budapestén híre járt, hogy a *Rökus-kórházból* egy *quanus* beteget szállítottak be a *Szent László-kórházba* s kétségtelenül megállapították, hogy a beteg *ázsiai kolerában* szenved. Dr. *Maquarévits* Mladen tiszti főorvos ma a következőket jelentette ki a rémséges hazug híresztelésekről:

— Tessék megnyugtani a közönséget, nincs semmi baj. Az emberek meg vannak rémülve s így kelnek szárnyra a legfantasztikusabb hírek. Tény, az, hogy *Pál* János napszámot augusztus hatodikán koleragyanus tünetek között szállították a *Szent László-kórházba*, de a vizsgálat megállapította, hogy koleráról szó sincs. Eppen úgy került a járvány-kórházba egy *Kovács* János nevű alkoholista. *Kovács* Gyula soffőr és *Eördögh* János kőbányai munkás. *Egyik esetben se állapítottunk meg kolerát, mindig vérhas vagy quomorrontásról* volt szó. De azért a legnagyobb óvatossággal járunk el. Mindenkint, akikkel a *quanus* betegek érintkeztek, fertőtleníttük. Tudomásom szerint eddig csak két pozitív koleraeset fordult elő, az egyik *Temesszige*-ten, a másik *Titelen*.

A temesszigei kolera

Temessvári jelentés szerint a kolerafertőzőtt *Temesszige* községben újabb megbetegedés pincsen, a *Kevevárán* *quanus* tünetek között megbetegedett *Ménesi* János utkaparó szintén jobban van már és így alapos a remény, hogy a *Duna* vizétől fertőzött határmenti vidékeken sikerülni fog végre mégis a pusztító vést teljesen elfojtani. *Riecker* Gusztáv dr. tanár, a kolozsvári közegészségügyi intézet vezetője, ma táviratot intézett Temes vármegye alispáni hivatalához, amely következőleg szól: „A Temesszigeiről Zsignapelött este nyolcz órakor érkezett és *Zsorja* Zsigváltól származó ürlékben a *kolera vibrója nem volt kimutatható*.”

A belügyminiszter a titell esetről

Átiratban értesítette a belügyminiszter az országot valamennyi törvényhatóságát, hogy *Sztanitics* Szvetozár harmincz éves hajófütt esetében, aki a *Gultman*-czég tulajdonát képező *Néva* hajón *Titel* község közelében augusztus hó ötödikén koleragyanus tünetek között megbetegedett, a megejtett bakteriológiai vizsgálat megállapította, hogy a *hajófütt* *ázsiai kolerában* szenvedett. A miniszter további értesítése szerint újabb koleraeset megbetegedés az egész ország területén nem fordult elő. *Sándor* János belügyminiszter ma a következő átiratot intézte a vármegyék alispáni hivatalaihoz:

— Hivatalos közlésekből arról értesültem, hogy Romániában úgy a polgári, mint a katonai lakosság körében számos koleramegbetegedés fordult elő. Mivel ez a körülmény a betegségnak Románia felől való behurcolására adhat alkalmat, felhívom Czimet, hogy mindazon intézkedéseket, amelyeket a folyó évi 67.257. szám alatt kelt körrendeletemben a Törökországból, Bulgáriából és Szerbiából érkező utasokkal szemben elrendeltem, ezen rendelet kézhez vételétől kezdve további intézkedésig a Romániából érkező utasokkal szemben is foganatosítsa és hajtsa végre.

A belügyminiszterium közlése szerint a *Titelen* augusztus 3-án előfordult egyetlen megbetegedés óta újabb koleraesetet nem állapítottak meg. A beteggel érintkezett egyének közül kettő bacillus-hordozónak bizonyult, de mindkét egyén ezideig teljesen egészséges. Úgy a két bacillus-hordozót, valamint azokat, akik a beteggel érintkeztek, továbbra is a legszigorubb vizsgálat alatt tartják.

A I szerint a ság meg tételt Ebben a 1300 kol területén belegek kétszázán máu czer ron. A le ez a hiva lik. a ve Bukareszt Stefanos beszélve.

Szer és Szimí történt. A állapítottá igen szig kolera-kó kívül meg élelmiszere a helykre semmisítet utast meg tegzár alá

A ker 60.822. szá a magyar 4-én 5083. trák es. kir a kolera b az alábbiak biából és B szüntettetted engedtetik selt ruha, használt ág lakóhelyvált határszelen zelésre fenn 2. Törlőronp alól kivétel vagy abronc tatnak fonó lepekről szá új papírhull áruk és tán ha azok ol utközben ne nál s tárgya ségügyi ható

TA

Lloyd G

Londor

törvény har tári kanczel tok kiadása kilátás arra, ben valame ellenkezőre zött nem hó tekintetében mód arra, k kisebbítse. T együtmükö után, amely véleményt, r ményei a k pontjából. A nincsen bizt a megnöveke ldök örült iz melyben a n rokát.

Ameri

Mexikó

kozott Gamb hiszik, hogy kormánynak körvonalazza ket egyvidej nyoknak.

Páris, a „Matin” távir lézte a lapho vizionya mta hán van”.

Romániai kolera

A Predealon visszatartott utasok elbeszélése szerint a tegnapi napon a román kormány a lakosság megnyugtására Bukarestben hivatalos jelentést tett közzé az országban dühöngő kolerról. Ebben a jelentésben beismeri, hogy augusztus 12-ig 1300 koleraesetet konstatáltak hivatalosan Románia területén. Megállapítja a hivatalos jelentés, hogy a betegek közül augusztus tizenkettedikéig mintegy kétszázan meghaltak. Ezeket a jelentéseket a román cenzura természetesen nem engedi át a határon. A legutolsó napokról azonban alig szólhat már ez a hivatalos jelentés, mert amint az utasok beszélnek, a veszedelem megdöbbentő arányban terjed a Bukaresthez közel fekvő nagyobb városokban, Stefanosuban, Gurguluban is. A falvakról nem is beszélve.

Boszniai óvintézkedések

Szerajevói újabb jelentések szerint Baciniében és Sziminkában ismét több kolera megbetegedés történt. A Brckóban történt megbetegedésről megállapították, hogy nem volt kolera. Szerajevóban igen szigorú óvintézkedéseket léptettek életbe. A kolera-kórházat megnyitották és kitalarozták, azonkívül megtiltották, hogy a kolera gyanus vi. lékekről élelmiszert és gyümölcsöt hozzanak be. Az ezekről a helyekről már uton volt küldeményeket megsemmisítettek. A szerajevói pályaudvaron minden utast megvizsgálják s ha gyanusnak találják, vesztőház alá helyezik.

Hivatalos rendelet

A kereskedelemügyi miniszter augusztus 9-én 60.822. szám alatt kelt rendelete alapján közöljük, hogy a magyar királyi miniszterium folyó évi augusztus 4-én 5083. szám alatt kelt rendelete értelmében az osztrák cs. kir. kormánnyal történt megállapodás szerint a kolera behurcolásának megakadályozása céljából az alábbiakban felsorolt árucikkek és tárgyaknak Szerbiából és Bulgáriából való behozatala és átvitele megszüntetett, illetve csak az alábbi feltételek mellett engedtetik meg: 1. Használt fehérnemű öcska és viselt ruha, használati tárgyak, használt ágyneműk, használt ágytollak; ha e tárgyak utipodgyásként vagy lakóhelyváltoztatás folytán szállíthatnak. Ez esetben a határszelen eszközözlendő egészségügyi vizsgálatra és kezelésre fennálló különleges szabályok alá esnek. — 2. Törlőrongy és papírgyártásra szánt rongy a tilalom alól kivételnek. Azok a rongyok, melyek összesajtoltva, vagy abronchos csomagokban, mint tömegáruk szállíthatnak fonó- és szövőműhelyekből, avagy fehéritő telepekről származó új hulladék, továbbá mügyapju és új papírhulladék. — Az 1. és 2. pont alatt megjelölt áruk és tárgyak átvitele azonban meg van engedve, ha azok oly módon vannak csomagolva, hogy azok utközben nem kezelhetők. Fertőtlenítés csak oly árucikkal s tárgyaknál eszközölhető, amelyeket a helyi egészségügyi hatóság fertőzöttnek tart.

TÁVIRATOK

Lloyd George a nemzetközi fegyverkezéséről

London, augusztus 13. (Alsóház.) A pénzügyi törvény harmadik olvasásánál Lloyd George kincstári kancellár kijelentette, hogy az összes ressortok kiadásai megnövekedtek. Ma nincsen semmi kilátás arra, hogy a felszerelési kiadások tekintetében valamely csökkenés állana be, sőt éppen az ellenkezőre kell elkészülnie lenni. Ha az államok között nem hozható létre a felszerelések csökkentése tekintetében általános megállapodás, úgy nincsen mód arra, hogy Anglia a felszerelések kiadásait kisebbitse. Talán még sincsen kizárva a nemzetközi együttműködés, különösen az utóbbi év eseményei után, amelyek annak tudatára ébresztették a közvéleményt, mily borzalmasak a háború következményei a közgazdasági és szociális élet szempontjából. A míg azonban ez az együttműködés nincsen biztosítva, nem lehet másra számítani, mint a megnövekedett felszerelési kiadásokra. Az utóbbi idők örült izgalmi oly atmoszférát teremtettek, amelyben a népek nem ítélik meg józanul a dolgokat.

Amerika és Mexikó konfliktusa

Mexikó, augusztus 13. John Lind ma tanácskozott Gamboa Frederico külügyminiszterrel. Azt hiszik, hogy mint hivatalos küldött, a mexikói kormánynak jegyzéket fog átnyújtani, amelyben körvonalazza Wilson elnök magtartását. A jegyzéket egyidejűleg megküldik az idegen kormányoknak.

Páris, augusztus 13. Huerta mexikói elnök a „Matin” távirati kérdésére a következő táviratot intézte a laphoz: „A Mexikó és az Egyesült-Államok viszonya miatt észlelhető nyugtalanság minden alapján van”.

Meziko, augusztus 13. Hivatalos jelentések szerint Torreon mellett, melynek ostromát abba hagyták, egy csatában 3200 fölkelőt megölték. A többi fölkelő visszavonulóban van. A szövetségesek csapatai 200 embert vesztek.

Kinai forradalmárok Japánban

London, augusztus 13. Dr. Szunjacszen tegnap Kobeba érkezett és a legnagyobb titokban szállt partra. Huangsing tábornok pedig Nagasakiban kötött ki. Jamamoto tengernagy miniszterelnök kijelentette, hogy nem fogja megengedni a kinai forradalmárok megleteleését Japánban.

A mezikói polgárháború

San-Diegó, augusztus 13. A fölkelők katonái Durango kifosztása alkalmával az ottani üzletekben mérgezett süteményeket találtak, amelyeket patkányirtásokhoz szoktak használni és ettek belőle. Hét ember meghalt a méregtől. Az üzlettulajdonosokat elfogták, s daczára annak, hogy bebizonyították, hogy a süteményt tartalmazó ládára rá volt írva, hogy mérges anyagot tartalmaznak, kivégezték őket.

Halálos szerencsétlenség Hajmáskéren

— Egy tüzer tragédiája —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 13.

Tegnap este a tizenhetedik helyőrségi kórház előtt zártkocsi állott meg. Egy tüzért vittek be a kórházba és azonnal külön szobába helyezték el. Az orvosok sürgőldöttek, forgolódtak körülötte, de minden igyekezetük hiába valónak bizonyult. Este kilenc órakor a szerencsétlen ember meghalt.

A tüzer halála mögött megint egy katonai szerencsétlenség rejtezik, amelyet sikerült máig eltitkolni. Az eset részletei még a homályban bujkálnak, a katonai titoktartás erősen dolgozik, hogy a szerencsétlenség részletei ne táruljanak fel a nyilvánosság előtt. Magát a tény, a lényeg azonban nem lehet eliskasztani. Ismét meghalt egy ember, a militarizmus komolykodó játéka megint emberáldozatot követelt magának.

A tizenegyes számú tábori tüzérezred gyakorlatozott a hajmáskéri gyakorlóterén. Már javában dörögtek az ágyuk, amikor a szerencsétlenség történt. Csak annyi szivárgott ki magáról az esetről, hogy egy Lőrincz Imre nevű tüzernek valami parancsot adtak és ezt akarta továbbítani. Utja egy ágyu előtt vezetett el. Amikor odaért, épp abban a pillanatban süttették el az ágyut. A löveg szilánkjai eltalálták a szerencsétlen embert és a következő perczben már csak egy véres húscomó hevert a földön.

A közelben tartózkodott dr. Ophlita ezredorvos, akit azonnal értesítettek a súlyos szerencsétlenségről. A doktor rögtön ápolás alá vette a súlyosan megsebesült embert és első segélyben részesítette. Láttá, hogy itt csak gyors segítség, hirtelen operáció segíthet és ezért intézkedett, hogy a segény közkatónát a helyőrségi kórházba szállítsák. Operációra azonban nem kerülhetett a sor, mire a műtét-hez hozzáfoghattak volna, Lőrincz Imre meghalt. Esméletét egy pillanatra se nyerte vissza.

A hatonai hatóság — mint mindig, most is a régi recipéjéhez fordult. Erősen titkolódik, valóságos kínai fallal vette körül magát. A vizsgálat persze hamarosan megtörtént, az eredmény is annyira ismeri, annyira megszokott, hogy szinte unalmas elmondani: a szerencsétlenségért kizárólag csak a meghalt lehet felelőssé tenni, az ő vigyázatlansága okozta a katasztrófát.

A félhivatalos nyilatkozat is megjelent ebben az ügyben és a következő kommunikéban ismereti a katonai hatóság álláspontját:

Tegnap, a hó 12-én Hajmáskér mellett a 11. számú tábori tüzérezred gyakorlatozásánál szerencsétlenség történt. Lőrincz Imre tüzer vigyázatlansághól abban a pilanatban futott el az ágyu mellett, amikor azt elsütötték. A közember súlyosan megsebesült. Az első segélyt a gyakorlatnál jelenlévő ezredfőorvos nyújtotta. A meg-

sebesült közkatónát azután dr. Ophlita ezredorvos, aki Hajmáskéren időzött, vette ápolás alá. A katonát a XVII. számú helyőrségi kórházba szállították, ahol tegnap este kilenc órakor belehalt sebeibe. Az azonnal megejtett vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenségnek kizáróan az elhunyt vigyázatlansága volt az oka.

Természetes: a tüzer volt az oka. Igazán szép tőlük, hogy meg nem büntetik a halottat. A katonai czipfától még ez is kitelik.

Pesti figurák

A közbeszóló

Amikor Pesten az Állatkertben mesemondás járja, vegyük észre az emberi-állatkertnek szórakoztató figuráit, akik szabadon szaladgálnak a figyelő szemek mulattatására.

Csak úgy találomra kapom ki a közbeszóló alakjait. Mindenütt találkozunk vele. Kávéházban, villamoson, löversenyen, propelleren stb. stb. Lelkületének alapja a kedély, a közlökenység és a kíváncsiság.

Az utas jegyet vált a villamoson. Német az istenadta. Vitalkozik a német nyelvvel hadilábon álló kalauzzal és kijelenti, hogy ő a „Körut-Gasse”-ra akar menni. A közbeszóló figyei, közbeszól és tolmácsol. Elmagyarázza az idegennek, hogy van Váci-körut, Lipót-körut, Erzsébet-körut és még egy sereg körut. Ide átszállóval mehet, oda körforgalmival. Közben beleszóvi észleleteit a főváros fejlődéséről. Az idegen beleszédül, a kalauzt munkájában fentartja, mire az idegen jegyváltás nélkül leszáll. A közbeszóló utána, hogy kalauzolja, míg a villamos kalauznak szent meggyőződése az, hogy a jámbor közbeszóló csak azért köntörfalazott az idegennek, hogy „megblycczelhesse” a villamost.

A közbeszóló az, aki ha rossz a kedve, figyelmezteti a kalauzt, hogy: sokan vagvunk a perronon. Ugyanekkor felugrik egy sietős pasasér. Leszállani, rivall reá. Mi köze hozzá, felel amaz. Szó szót követ és a közbeszóló, a képen kék villamos-jegyfoltokkal kerül le a járműről.

A kávéházban két ur beszélget a sarokban. A balkán-háboru hatása a pénzügyi viszonyokra, ez a téma. A közbeszóló a negyedik asztaltól belebeszél az idegen emberek társalgásába. Háboru térképet rajzol a kávéházi asztal márvány födelére s miután elszívja a levegőt az egymásra bámuló urak elől, állép és kijelenti, hogy „különben” Schwartz Agenor. A két vendég nagyot nvel és „nem baj” kiáltással fizet s távozik.

A közbeszóló az, aki mikor az omnibusz tetején egy társaság arról cseveg, vajjon a Lina néni ki fog-e lábolni az influenzából, barátságosan, de kérdezellenül közbeszól: nekem is volt egy hasonló esetem. A nagybátyám mostoha tejestvérenek ikerveje az Ostáblay Henrik is meghült, influenzát és negyven ezer korona hozományt kapott és meghalt, daczára az orvosok fáradozásának. És az omnibusz tetejéről szeretnék ledobni a társalgási kibizet, de mindenki zsenben van. Senki sem vonja felelősségre, hogyhát ki kérdezte Önt? Mert a beszéde hangsulya csöpög a résztvétől.

A közbeszóló az, aki, mint löverseny tudós, sportlapokkal telerakott zsebekkel, tippetől és már születése óta terhelten belebeszél a löversenyjátékosok kombinációjába. Tippetek ajánl az utolsó pillanatban, elrontja a halmozásunkat. De a közbeszólás pillanatában az idegenek nem mernek vele ellenkezni, mert minden löversenyjátékos rabja a kabalának és szent meggyőződésük, hogy Közbeszóló Mórt az ég küldte eléjük a biztos tippel. Mire kiderül a vesztes ténye, Közbeszóló már messze jár és mások dolgaiba üti be az orrát.

A közbeszóló az, aki a propeller-kormányost kapitány vagy tengernagy urnak szólítva, a tengerenjáró hajók berendezésével és tengeri kalandokkal szórakoztatja. A kormányos célzásnak és gunyolódásnak minősíti az ártatlan meséket és leszidja. A közbeszóló intézkedik, amikor a részeg kocsis leesik a bakról. Ő telefonáltat. Összeszedi a rendőrt, veszekszik a mentőkkel, mire beviszik az őrszobára, ahol a már nem ismeretlen uton „megpuhítják”.

A közbeszóló az, aki jót akar és aszfaltbetyárnak nézik, esernyőt törnek el rajta a hölgyek. A közbeszóló résztvevően kérdezi ki a toprongyos nyolcz éves kis leányt és segíteni akar s ugyancsak ő az, akit „kosaras bácsi”-nak néznek és megkergeti az utca népe.

A közbeszóló még az istennél is különbnek mutatkozik, mert az isten mindent tud, de Közbeszóló mindent jobban tud. Ért a technikához, művészethez, ruhakelmékhez és a városrendezéshez. Mindig jót akar és közbeszólásával olyan információkat ad emberekről, amelyekkel egzisztenciákat lesz tönkre és terveket, számításokat huz keresztül.

Legtöbbnyire házas ember, otthon nem beszélheti ki magát, hát a közbeszólás sportját üzi. Olesó mulatság. Csak egy kicsit megverik, összeszidják. Mi az neki, amikor közbeszólólni olyan élvezet?

Fakir.

UJDONSÁGOK

— **Időjárás.** Hazánkban tegnap és Északi-Felföldön, a Kis-Altöldön, meg a Dunántulon voltak kisebb-nagyobb zivataros esők. Az eső mennyisége legnagyobb volt az Északi Felföldön (10—50 mm., Selmeczbánya 55 mm.), meg Sopron és Vas megyékben (Sopron 16, Szentelek 21 mm.). Az ország délkeleti felében tulnyomóan derült és száraz idő uralkodott. A hőmérséklet Erdély kivételével kevésbé emelkedett: a maximum 28 C fok volt Eszéken és Orsován, a minimum 6 C fok Botfalun. **Jóslat:** Változókéony idő várható, helyenkint — főleg délen — esővel, vagy zivatarral és későbbi hűvösödéssel.

— **A király Budapesten.** Bécsi udvari körökben híre jár, hogy a király szeptember első harmadáig Ischlben marad s azután két-három hétre Bécsbe utazik. Szeptember végén vagy október elején Magyarországon több heti tartózkodás van tervben, amely alkalommal a király általános kihallgatásokat is fog tartani.

— **Fejedelmi eljegyzések.** A külföldi lapokat bejárta az a hír, hogy *Károly* román herceg, a román trónörökös fia jegyet vált a czár legidősebb leányával, *Olya* nagyhercegnővel, továbbá, hogy *Sándor* szerb trónörökös eljegyzi *Helén* görög hercegnőt. *Gnóray* görög trónörökös pedig *Erszébet* román hercegnőt. Most bukaresti illetékes helyen kijelentik, hogy mind a három eljegyzési hír alaptalan. — A luxemburgi nagyhercegnő, aki ez idő szerint anyjával és nővéreivel a Tölz mellett Hohenburg várában tartózkodik, nemsokára — mint a *Münchener Zeitung* jelenti — jegyet szándékozik váltani egy wittelsbachi házból származó herceggel. A presumpció véglegény Bajor Henrik herceg, az 1907-ben elhunyt Arnulf herceg fia, Henrik herceg anyja született Lichtenstein hercegnő. A herceg harminczéves és dandárparancsnoka a müncheni első nehéz lovasregimentnek. Nevét már a múlt évben kombinációba hozták Augusta Viktória hohenzollerni hercegnővel, aki a tavasszal Manuel portugál exkirályval jegyezte el magát.

— **József főherceg Dunántul.** Kaposvárról jelentik: *József* főherceg tegnap délben autón Kaposvárra érkezett és a Turul-szállóban szállt meg. Délután a főherceg megnézte a lövőgyakorlatokat. Este a Turul-szállóban vacsora volt, amelyen a főherceg is megjelent. *József* főherceg ma reggel 6 órakor Somogyzsilbe ment, ahol terepszemlét tartott. Visszajövet Kaposvárra, innen 2 órakor délután Pécsre ment autóval. A nagygyakorlatok Somogy megyében augusztus 24-én kezdődnek és 27-ig tartanak.

— **Nyári hadgyakorlat.** Székesfehérvárról jelentik: A székesfehérvári 17., a budapesti 1. és a veszprémi 31. honvédelmi gyalogezred f. hó 20-tól szeptember 5-ig tartja együttes gyakorlatait Mór környékén. A pápai 7. huszárezred napok óta Mór környékén gyakorlatozott s tegnap elvonult Felső-iregh irányába, hol résztvesz az ott lefolyó lovas-hadosztálygyakorlaton. — Kassáról jelentik: Felső-magyarországon nagy katonai manőverek lesznek e hó végén. A szemközti álló csapatok működési területének gőczpontja *Salgótarján* lesz. A csapatokat *Borovics* Szvetozár kassai hadtestparancsnok és *Scholz* Ferencz miskolci hadosztályparancsnok vezénylik.

— **A volt dumaelnök öngyilkossága.** Pétervári jelentés szerint a harmadik дума volt elnöke, *Chomjakow*, öngyilkosságot követett el. Szublimátot ivott és az orvosok nem bíznak felgyógyulásában.

— **Koch kapitány utja.** Kopenhágából jelentik: Koch kapitány északsarki kutató, aki Erischsen legutóbbi grönlandi expedíciójában is résztvett és 1912. július 1-én Észak-Grönlandba utazott, rendkívül nehéz uti leküzdésével Lujza királyné-földön át az Opermivik melletti Prövenbe megérkezett.

— **A biharországi Rothschildnál.** Biharországnak nemcsak Tisza Pistája, hanem egy eleven Rothschild bárója is van már, akit most *Teleszky* János pénzügyminiszter, Bihar megyében járván, megvizitelt. A pénzügyminiszter ugyanis *Rothschild* Charles báró eszterleki kastélyának a vendége s így a bihariak arra következtetnek, hogy Teleszky kölcson irányában tárgyal a hatalmas pénzkirályval. Vasárnap este érkezett Teleszky János *Érbrányba* s onnan a reá várakozó kocsi *Cséhtelekre* hajtott s a gyönyörű Rothschild-kastélyban szállt meg, ahol már várt reá lovag *Wertheimstein* Alfréd, továbbá báró *Rothschild* Charles és a felesége: *Wertheimstein* Rózsika. Hétfőn a miniszter az egész napot házigazdájának társaságában töltötte, délelőtti kocsi bejárta lovag *Wertheimstein* Alfréd remek mintagazdaságát, a délutánt pedig a kastély pompás parkjában kedves beszélgetésben töltötte el. Hogy azután ez a beszélgetés az államkölesön körül forgott-e, avagy csak bizalmas baráti beszélgetés volt, arról egelőre nem tudnak. *Teleszky* János pénzügyminiszter rövid ideig marad Cséhteleken, legkésőbb szerdán Nagyváradra utazik. Itt csak egy napig marad, miközben rokonait látogatja meg, azután csütörtökön tovább utazik *Poprádjelkára*, ahol családjával együtt nyári szabadságát fogja eltölteni.

— **A kultuszminiszter utja.** Dr. *Jankovich* Béla vallás- és közoktatásügyi miniszter *Lóczy* Lajos, a Földtani Intézet igazgatója, *Lenhossék* Mihály udvari tanácsos, egyetemi tanár és *Meszlényi* Pál esztergomi főispán kíséretében meglátogatta az esztergommezei Bajót község határában levő Öregkő-barlangot, amelyről dr. *Hillebrand* Jenőnek a tavasszal végzett ásatásai eldöntötték, hogy valamikor az ősember lakóhelyül szolgált. A barlangban ugyanis kihalt állatfajok csontjai mellett kőszököket, csontból készült árukat, csontból készült varrótűket és egyéb jellegzetes ősemberi maradványokat találtak. A minisztert és kíséretét *Baits* György, Bajót község jegyzője kísérte. *Jankovich* miniszternek rendkívül módon tetszett a Dunára néző barlang festői fekvése és maga is leszállt a néhány méter mély próbaárokra fenekére s onnan szemlélte a jelenlétben rögtönzött ásatásokat. A miniszter szemelattára emeltek ki egy az ősember keznyomát eláruló csontlár, aminőt az ősember állati bőrök megdolgozásánál használt. *Jankovich* miniszter igen nagy érdeklődést tanúsított a látottak iránt és megígérte, hogy igyekezni fog lehetővé tenni az ásatások folytatását.

— **Külföldi sztrájkok.** Milanói jelentés szerint tegnap reggel a sztrájk lényegét véget ért. A sztrájk, amely a sztrájkot proklamálta, egy este tartott meetingen elhatározta, hogy felszólítja a milanói munkásokat, valamint az olaszországi elvtársakat, hogy hagyják abba a sztrájkot. A munka újból való fölveteléről szóló hírt meglepéssel fogadták. — *Barcelona* jelentés szerint kétszázharminczvölvez szövőgyár még mindig nem dolgozik. A sztrájkolók száma 22.000. Ma reggel 2000 munkás újból megkezdte a munkát, de a reggeli után nem tértek vissza. A szövőmunkások kivételével a többi munkások *Barcelona* vidékén mind újból fölvetették a munkát. — *Mährisch-ostrai* jelentés szerint a sziléziai bányász és kohóársaság itteni bányájában tegnap délután sztrájk ütött ki. Már tegnap 500 bányász abbahagyta a munkát, ma reggel pedig egy ember sem ment le a bányába. A sztrájk bérddifferenciák miatt tört ki.

— **A páduai polgármester tragikus halála.** Néhány nap előtt jelentették, hogy *Bruniatti* polgármester mellbelölte magát. Egy levélben megírta, hogy nem tudja túlélni a székely, amit bátyja hozott rá, aki kompromittálva van a római igazságügyi palota építkezései körül elkövetett csalásokban. Élet-halál között lebegett azóta a polgármester és ma azt jelentik Páduából, hogy meghalt az érzékeny lelkű polgármester.

— **Gyakorlat közben letartóztatott tüzérségi kapitány.** Berlini jelentés szerint a nyugat-porosországi *Hammerstein* város katonai gyakorlóterén tegnap, mikor a tüzérség gyakorlatozott, megjelent egy törzstiszt és értékre adta *Stern* tüzérségi kapitány, hogy letartóztatja. A kapitány menten ott hagyta csapatát és jelentkezett a helyőrségi parancsnokságon. Városszerte híre terjedt, hogy a letartóztatott tüzérségi kapitány kém. Mára kiderült, hogy *Stern* kapitányt nem kémkedésért, hanem szexuális eltévelyedésért fogták el.

— **Az árvíz. Székelyudvarhelyi** jelentés szerint *Udvarhely* vármegyében a minap végigvonult felhőszakadás következtében a *Nagyküküllő* és *mellékei* öt méterrel magasabbak voltak és kiöntöttek. Az árvíz *Udvarhely* helységet borította el. *Marefalván* hatvan épületet és az állami utat, *Fenyedén* a falu közepén busz házat és a mellékutakat, *Kadicsfalván* háromnegyed részben elsodorta, *Székelyudvarhelyen* hat utcát elöntött, valamint a vasúti töltést és a sétateret több méternyire ellepte. *Itt ötven család hajléktalanná lett.* *Bikkfalván* és *Kisgalambfalván* több házat és több gazdasági épületet vitt el az ár. Sok községben az utak járhatatlannak. *Zetelakon* hetven ház áll víz alatt. *Kadicsfalván* két gyermek a vízbe fullt. A fenyei lakosság nagy nyomorban van. Több asszony a rettentő izgalmak következtében súlyosan megbetegedett. *Újabb töltéscsuszamlások történtek nyolcz községben.* *Gyepes* község határa egy mocsár. *Lővete* községben a csendőrkaszárnya összeomlott. *Süköbén* a templom omlófélben van és a házak elferdülve állanak. A korábbi és a mostani elemi csapások következtében a lakosság éhség előtt áll. A vármegye gabonáért és azonnali házépítési engedelemért fölirt a miniszterhez és gyűjtést indítottak. *A kivándorlók százával jelentkeznek.* — *Keckemétről* jelentik: Keckemét város tanácsa elhatározta, hogy az árvíz sújtotta vidékek törvényhatóságait megkeresi az iránt, hogy a *kivándorlás megakadályozása céljából* az alispánok, főszolgabírók útján a városi eszélszervező-hivatalba küldjenek férfi- és nőcseledeket az inséges vidékekről és azokat Keckeméten azonnal állásba juttassák.

— *Nagyváradról* jelentik: Nagyvárad város tanácsa most készült el az árvíz okozta károkról szóló kimutatásával. A mérnöki hivatal szerint a megrongált parifal helyreállítása 35.000 koronába kerül. A költségeket az egyesített vízvezetési és csatornázási alap több bevételeiből fogják fedezni. Az árvíz Bihar megye járásai közül a magyarszéki területre a legsúlyosabban. Az első becsülés alkalmával 800.000 korona kárt állapítottak meg a járásban, de most kiűnt, hogy egy millió koronánál is nagyobb a kár. A járás községei inségsegélyt, inségkölesönt és adófelmentést kérték a földművelésügyi miniszteriumtól. A kérést a főszolgabíró a legmelegebb ajánlással terjesztette fel a miniszteriumhoz. A többi járásokban még nem végeztek a végleges becsüléssel, de valószínű, hogy ott is nagyobb lesz a kár, mint amekkorát az első napokban hozzávetőlegesen megállapítottak. — *Alsókubinból* jelentik: Tegnap délutántól ma délig nagy felhőszakadás volt. Az Árva és a Vág folyók megdagadtak. — *Kassáról* jelentik a Magyar Távirati Irodának: Sziklav főispán jelentésére *Sándor* János belügyminiszter 5000 korona segélyt utalványozott az abauji árvízkárosultak segítségére. Együttal elrendelte ad hoc bizottság kiküldését a további intézkedések megétele végett. Abaujmeze alispánjához beérkezett részletes jelentések szerint a Hernád völgyében és a Bolvári völgyében az összes kár két millió korona. Beomlott Szikszón 63, Alsóvadászón 98, Alsókázmárkon 20, Felsőkázmárkon 30, más községekben kisebb számú, összesen 300-nál több lakóház 1.260.000 korona értékben. A mezőkön 600.000, butorokban, állatokban 100.000, híd- és utrongálásokban 100.000 korona a kár. Abaujszántón és vidékének kára még nincs felbecsülve.

— **Mozgó éjjeli trafik Bécsben.** Tegnap óta az osztrák fővárosnak érdekes új iparága van: a *mozgó trafik*. A pénzügyigazgatóság ugyanis az egyik éjszakai virátlárának megengedte, hogy éjszaka, a mikor a városban a trafikokat már becsukták, szivart és cigarettát is árulhasson. A pénzügyigazgatóság engedelmé bizonyos szorításokkal van összekötve. Hogy ugyanis a trafikosoknak az éjjeli árusok versenyt ne csinálhassanak, a szivart és cigarettát csak a trafikok bezárása után szabad árulniok az utcán, az elarusításért százalékot nem kapnak, az árut nem a dohányraktárból, hanem valamely tetszés szerinti trafikból kapiják, ennek ellenében azonban szivarjaikat és cigarettáikat éjjeli reklámzúgokra is fölhasználhatják.

— **Bolgár köszönet Orsovának.** Amikor Bulgária és Románia között megszakadt a diplomáciai viszony és ezzel megszüntették a vasúti forgalmat is a két ország között, nagyszámu bolgár diák, akik hazájukba igyekeztek, kénytelenek voltak utazásukat Orsován át megszakitani és hosszabb ideig ott tartózkodni. Most ezek a diákok a szófiai lapokban nyilatkozatot közölnek, amelyben Orsova város lakosságának hálás köszönetüket fejezik ki azért a nagy vendég szeretért, amelyben a bolgár diákokat részesítették és mert hazautazásukat támogatásukkal lehetővé tették.

— **Öngyilkos kereskedő.** Bajáról jelentik: *Weidinger* Gyula, a bajai kereskedői kar egyik legelőkelőbb tagja ma föbelötte magát s két órai szenvedés után meghalt. Tettének oka gyógyíthatatlan idegbaja. Halála általános részvétet keltett.

— **Házasság.** *Kner* Izidor gyomai nyomdatulajdos nos leánya, *Ilonka*, augusztus 14-én házasságra lép dr. *Hatman* Hugóval.

— **Ba**
lakról táví
porosz tur
törte magá
érte és meg
kevés a
Gehrmann
menházból
fölgynék
felházní
Lengyel-ny
nyelmu mó
rencsellenü
lenül jutott
és segítségü
menházhoz.
Sziléziai m
ötátrafüred
polban lévő
füredre. It
igen súlyos
állapítottak
kevés a ren
származott.
lás, a rende

— **Éle**
ban maíndn
akadályozot
Blay Gusztá
társaságában
tett. Messze
után az egy
fordult. Err
fölugráltak
csak *Blay*,
erőfeszítés
szerecsésés
is kimentett
orvosi segít

— **Ap**
országban a
ségben atva
Planchard
tak szerelm
nek párhaj
len: a szer
történt s m
sekkel folyt
a fiu beled
Planchard

— **Szu**
ségre. Eger
a városi fő
súlyos mező
lésen lett fo
len és fölh
zéppontjába
Láng Nánd
százados áll
Láng Nánd
Nitatott. An
a kereskedő
vonul el a l
kal, de a l
megbontotta
keltt vált k
százados ma
höz és kim
akart, hogy
tonák sorát,
nem a kere
tette a váro
kinos feltün
tonáktól kis
azákon. A sz
akit *Fridl* C
don bocsáto
annviban a
ellen az eze

— **Pén**
Poprádremet
Kádár vigyáz
megállásra sz
A kocsiakon ü
menekülni igy
csit erőszak
egyik kocsi
találtak, amel
kon ülő 18
Közben a szo
Pachy szemlé
kardot rántv
hogy valóság
pénzügyörök
kedtek felül
jukkál életve
után, amelyb
lész és *Sóf*
szenvetnek, P
A nekik is el

Baleset a tátrai hómezőkön. Tátraszép-tájról táviratozzák: Ma délelben *Hohmann József* porosz turista a Lengyel-nyereg hómezején össze-törte magát. A Sziléziai házból expedíció ment érte és még élve leszállították. Életbenmaradásához kevés a remény. *Hohmann* ma reggel társával, *Gehrmann* Miksával, a Halastó melletti Rostokamenházból indult vezető nélkül a Poduplavszkí-völgynek, onnan a Lengyel-nyeregre szándékozott felmászni és a Tátra déli lejtőjén leereszkedni. A Lengyel-nyeregről lefelé menet *Hohmann* könnyelmű módon egy hómezőn siklott le, de oly szerencsétlenül, hogy a sziklához ütdődött és eszméletlenül jutott le. A súlyosan megsérült turistát társa és segítségül hívott más turisták vitték le a Sziléziai menházhhoz, ahol ideiglenes kötést alkalmaztak. A Sziléziai menházból telefonon segítséget kértek az ótátrafüredi fürdőigazgatótól és a súlyos állapotban lévő turistát hordágyon hozták le Ótátrafüredre. Itt megfelelő orvosi kezelés alá vették és igen súlyos koponyatörést, karlórtást, zúzódásokat állapítottak meg. Állapota válságos és felépüléséhez kevés a remény. E baleset tisztán könnyelműségből származott, mert a Lengyel-nyeregről való leszállás, a rendes úton, teljesen veszélytelen.

Életmentő adóhivatalnok. Esztergomban majdnem végezéssé vált szerencsétlenségét akadályozott meg egy fiatal ember lélekjelenléte. *Blay Gusztáv* adóhivatali gyakornok négy hölgy társaságában a *Nyitra-folyón* esónakkirándulást tett. Messze künn a határban, egy órai esónakázás után az egyik hölgy egvensúlyt veszítve, a vízbe fordult. Erre az összes bennülő hölgyek sikoltozva fölgrááltak és a csónak felborult. A társaságnak csak *Blay*, egyedüli férfitagja tudott uszni és nagy erőfeszítés árán sikerült neki mind a négy hölgyet szerencsésen kimenteni. Mikor a negyedik hölgyet is kimentette, *Blay* a járadságtól összeesett és csak orvosi segítséggel sikerült eszméltre kelteni.

Apa és fiu halálos párviadala. Franciaországban a creusei kerületben fekvő *Bussiere* községben atva és fiu között halálos párviadal folyt le. *Planchard* bérnök és fia, *Jean*, egyazon leányba voltak szerelmesek s megállapodtak, hogy a vetélkedésnek párhajjal vének véget. Egyszeren tanu volt jelen: a szeretett leány. Először három golyóváltás történt s minihogy a felek nem sérültek meg, kessekkel folytatták a bajvívást. Egymásnak estek s a fiu beledöfte kését atvia mellébe. Az idősebb *Planchard meghalt*, a fiut letartóztatták.

Szuronyos katonák között a rendőrségre. Egerben csak a napokban történt meg, hogy a városi főmérnök és egy hadnagy között olyan súlyos incidens támadt, amelynek a város közvilágításán lett folytatása és ma délelött ismét kellemetlen és felháborító botrány történt, amelynek középpontjában a város egyik jómódu kereskedője, *Láng Nándor* és egy halvanadik gyalogezredbeli százados állanak. Az affér úgy keletkezett, hogy *Láng Nándor* Szvorenvi-utcai házából kocsin kiment. Amikor a lejtős udvarból a kapuhoz ért a kereskedő, észrevette, hogy egy század katona vonul el a háza előtt. Gyorsan megállította a lovakat, de a súlyos kocsi a lejtős úton legördült és megbontotta a masírozó katonák sorát. A század ketté vált, középen állt a fogat. A csapatot vezető százados magából kikelve odarohant a kereskedőhöz és kíméletlenül rákiáltott. *Láng* védekezni akart, hogy nem szándékosan zavarta meg a katonák sorát, a tiszt azonban rá sem hederített, hanem a kereskedőt szuronyos katonákkal bekísértelte a város házára. A kis városban természetesen kínos feltűnést keltett, amint *Láng* szuronyos katonáktól kísérve haladt végig a forgalmasabb utazákon. A százados a rendőrségre vezettette *Lángot*, akít *Fridl* Gyula rendőrkapitány nyomában szabadon bocsátott. A kereskedő azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hanem panaszt tett a százados ellen az ezredparancsnokságnál.

Pénzügyőrök véres harcra a határon. Poprádremetei jelentés szerint *Sófalvy* fővigyázó és *Kádár* vigyázó a galicziai határon keresztül jött kocsi megállásra szólították fel, hogy azokat megvizsgálják. A kocsiokon ülők azonban nem hallgatva a felszólításra, menekülni igyekeztek. A két pénzügyőr erre a két kocsi eléréséig feltartóztatta és vizsgálat alá vette. Az egyik kocsi belsejében három kilogramm konyhasót találtak, amelyet, amideőn le akartak foglalni, a kocsiokon ülő 18-20 ember rátámadt a pénzügyőrökre. Közben a szorongatott vigyázók segítségére odaérkezett *Pachy* szemlélsz és *Molnár* fővigyázó is és most már kardot rántva védekeztek a tulerővel szemben úgy, hogy valóságos esata fejlődött ki a csempészek és a pénzügyőrök között. A harcban a csempészek kerekedtek felül és a pénzügyőröket most már saját kardjukkal életveszedelemesen fenyegették. Hosszas harc után, amelyben *Molnár* Antal fővigyázó, *Plachy* szemlélsz és *Sófalvy* Zsigmond fővigyázó súlyos sérüléseket szenvedtek. Közben megérkezett a csendőrség, amely nekik is ellenszegülő *Fodor* József csempészt lelőtte.

Két öngyilkosság. Ma éjszaka *Pásztor* Jolán 24 éves jegykezelő, a rákospalotai pályaudvaron a vonat elé vetette magát. — *Johassi* Gizella 23 éves színinövendék veronállal akarta megölni magát. A Rókusban ápolják mindkettőjüket.

Elhamvadt termés. Mátészalkáról jelentik: A délelötti órákban telefonjelzés érkezett a Mátészalka határában levő Goldblatt-tanyáról, hogy tűz ütött ki. A tüzoltók *Fazekas* Arthur főparancsnok vezetése alatt kivonultak. Két hatalmas asztag buza gyuladt ki eddig ismeretlen okból s körülbelül 1200 kereszt buza és egy cséplőgép égett el. Szerencsére nem volt szél s később az eső is esni kezdett, s így sikerült a közelben levő épületeket és terményeket megmenteni.

Nemzetközi tolvajszövetség. A hamburgi rendőrség egy nemzetközi tolvajszövetségnek jött nyomára, amely minden európai városban temérdek betörést követett el. Közel 100.000 marka értékű holmit lopkodott össze a tolvajszövetség Hamburgban, Berlinben, Bécsben és más városokban. A szövetséget két czinkosát itt letartóztatták és az ő vallomásuk alapján folyik a hajsz a nemzetközi tolvajok ellen.

Végzetes névcsere. A napokban San-Franciskóból tudósítás érkezett, amely egy gróf *Czoboly* András nevű magyar szélhámos letartóztatásáról számolt be. A távirat szerint a szélhámos igazi neve *Czukur* Endre. Nyilvánvaló, hogy a szélhámost összetévesztették Newyorkban élő hazánkfiával, *Czukur* Bélával, aki ott egy nagy gyárban vezető pozícióit foglal el. Most kábeltávirat érkezett Amerikából amely szerint *Czukur* Bélának semmi köze a san-franciskói csalóhoz. A newyorki magyar kolónia egyik legtekintélyesebb tagja, dr. *Czukur* Mór ügyvéd — *Czukur* Béla nagybátyja — kétségtelenül bizonyította, hogy *Czukur* Béla most is Newyorkban tartózkodik és családjának egyetlen más tagja sem azonos a san-franciskói szélhámosal.

Halálozás. Özv. *Balthazar* Béláné, tunyogi Szűts Emma 63-ik évében elhunyt Budapesten.

x **Fodor-féle vívótórum** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívótérme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

☉ **Lányi Antal repülése.** Majdnem végzetes szerencsétlenséggel végződött *Lányi* Antal honvédhadnagy szegedi repülése. Vasárnap óriási tömeg jelenlétében szállott fel *Lányi* Antal. Feszült érdeklődés közben emelkedett fel a gép, de alig tett néhány száz métert, leszállt. A második felszállás után konstalták, hogy rossz a motor. *Lányi* ennek dacára felszállt és hatalmas kört írt le a géppel. A negyedik felszállás pillanatában hatalmas dördülés hallatszott, a motor szétrobbant. Nagy szerencse volt, hogy nem felszállás közben történt, különben *Lányi* Antal menthetetlenül elveszett volna. Hosszu ideig tart, míg *Lányi* Antal gépét annyira hozza, hogy újra felszállhat vele.

☉ **A Magyar Aero-Szövetség a közönséghez.** A József főherceg védnöksége alatt álló Magyar Aero-Szövetség felhívást intéz a nagyközönséghez. A megszívlelendő felszólítás így végződik:

Ne kétselkedjünk! A repülés példátlanul gyors fejlődésének történetében minden elvesztett nap, elvesztetes mulasztást jelent s mennél tovább halogattuk a cselekvés pillanatát, annál inkább elmaradunk. Ha a nyugati nemzetek társadalma évenként újabb és újabb milliőkat terem elő — habár kisebb mértékben is — miért nem volna ez nálunk is lehetséges? A gazdagok palotáiban s a szegények kunyhóiban mindenkit egyaránt hasson át az a tudat, hogy mozgalmunkkal nem üres jelszavakat karolunk fel, hanem vérrel és verejtékkel szerzett tulajdonunkat biztosítjuk utódaink számára. A hazai aviatika fellendítésére a Magyar Aero-Szövetség által alakított központi bizottságban töltse ki mindenki a reá rólt szerepet lelkiismerettel és szeretettel, édes hazánk minden polgára pedig egy újabb ezredév biztos megalapozására irányult törekvést lásson megkezdett munkánkban. A nemzet álléréiből egy új munkaágot honosítsunk meg, ezeket és ezeket juttatunk új kenyérkereseti forráshoz, hadseregünket pedig repülőgépekkel szereljük fel s így fokozza országunk harczképességét, biztosítjuk hazánk nyugodt és zavartalan anyagi és szellemi fejlődését. Isten áldása kísérelje fáradozásunkat. A Magyar Aero-Szövetség által hazai aviatikánk fellendítésére alakított központi bizottság fővédője: József főherceg alt. s. k.

☉ **Küzdelem a Pompery-serlegért.** Párisból írják: A Pomery-serlegért erős küzdelem folyik a francia aviatikusok között. A díjat tudvalevően az nyeri, aki egy nap alatt a leghosszabb utat teszi meg. Tegnap *Sguin* versenyzett a díjért. Biarritzból indult el és egészen Brémáig jutott, tehát 1350 kilométert hagyott maga mögött. Az elsőséget tehát nem sikerült elvitatnia *Brindejone* des Moulinaistól, aki páris—varsói útjával — 1400 kilométer — a legjogosabb aspiransa a serlegnek.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET

(*) **Az Ernst-muzeum esztendeje.** A most látható Biedermeier-kiállítás bezártával az Ernst-muzeum első esztendei működése is véget ér. Tíz művészeti kiállítást rendezett a múlt szezonban az új művészeti intézet, mely gazdag művészeti és történelmi anyagával kifogyhatatlan tanulsággal szolgál a magyarság multjának ismeretéhez s időszakai kiállításával, felolvasásaival és zenei előadásaival a legnagyobb művészeti törekvéseket szolgálta. Gyűjteményes kiállításban mutatkoztak be a következő művészek: *Szinyei-Merse* Pál, *Zuloaga*, *Brangryn*, *Fényes* Adolf, *Vadász* Miklós, *Herman* Lipót, *Iványi Grünwald* Béla, *Ferenczy* Károly, *Ligeti* Miklós. Azonkívül bemutatta az intézet *Csók* Istvánnak az uffizi számára készült önarczképét, *Kernstock* Károlynak a debreczeni székház számára készült üvegfestményeit, dr. *Sonnenfeld* Zsigmond gyűjteményét, egy kimagasló francia impresszionista-gyűjteményt és végül a magyar biedermeierkor művészet több méltatlanul elfeledett kiváló mesterét. E kiállításokon kívül *Kisfaludi Strobl*, *Csikász*, *Szentgyörgyi*, *Lányi Sámuel* Kornél, *Róna* József szoborműveit, *Lesznay* Anna hímezeit, *Románé Goldzieher* Klára batikműveit, régi magyar népművészeti hímezéseket, hódmezővásárhelyi művészek agyagműveit, *Munkácsy*, *Mészöly*, *Paál* néhány remekét s fiatal grafikusaink egy csomó rajzát is bemutatták. E kiállítások kapcsán magyar és külföldi felolvasásokat tartottak, a magyarok közül: *Bárdos* Artur, *Feleki* Géza, *Fieber* Henrik, *Kemény* Simon, *Kőrösi* Albin, *Lázár* Béla, *Olgyai* Viktor, *Schiller* Ottó, *Szász* Zoltán, *Szép* Ernő, *Naqy* Endre, *Vitéz* Miklós, *Ibl* Ervin, *Somoqqi* Mór biedermeier-zenedarabokat mutatott be. A külföldiek közül: *Meier-Graefe* és *Biermann* György olvastak fel. A muzeum megkezdte művészeinek külföldi bemutatását *Vadász* Miklós drezdai nagysikerű kiállításának rendezésével. Az Ernst-muzeumban bemutatott műveivel *Ferenczy* Károly a müncheni kiállításon nagy aranyérmet nyert. Az Ernst-muzeum, melyet *Ernst* Lajos és dr. *Lázár* Béla vezetnek, most dolgozik a jövő évi program összeállításán, melyet a legközelebbi napokban ad közre.

(*) **A Magyar Színház megnyitása.** A Magyar Színház pénteken, e hó 15-én nyitja meg kapuit a közönség előtt. Megnyitó előadásul a két madár kerül színre. A megnyitás napján délelött 10 órakor jelentkezik a színház művészszemélyzete és rögtön megkezdik a próbákat az első újdonságból. Ez *Czeccil* Raleigh és *Henry* Hamilton *The sins of society* című színműve, amelynek előkészületeit már a tavalyi évadban kezdték meg.

(*) **Karfelvételi próba a Király-színházban.** Jövő héten, pénteken, augusztus 22-én délután 4 órakor karfelvételt lesz a Király-színházban. Jó alakú, csinos nők, akiknek hangjuk is van és jó hangu férfiak jelentkezhetnek a felvétel napján a Király-színház előcsarnokában.

(*) **A „Buksi” bemutató előadása.** *Jean* Guilbert operettje, a *Buksi* szombaton, e hó 16-án kerül a Király-színházban bemutatásra. A darabot *Stoll* Károly főrendező rendezte, az énekrészeket pedig *Békessy* karmester tanította be. A színház ezuttal nem tart főpróbát. A *Buksi* bemutatójág, holnap, csütörtökön *Bródy*-, *Martos*- és *Jacobin*ak népszerű operettje, a *Leányvásár* kerül színre, amelyben *Tom* *Miggles* *Galetta* *Ferencz*, a pécsi Nemzeti-színház tagja fogja játszani.

Nyílttér

(E rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.)

Őszi idény a Margitszigeten

Nyáron, mikor a rossz időjárás miatt a legtöbb fürdőt és nyaralóhelyet gyöderen látogatták, az újjáépített és modern kényelemmel berendezett

Nagyszállodát és Margitfürdőt

állandóan a legelőkelőbb családok keresték fel. A szállodának, fürdőnek és társalgó helyiségeknek új fűtési berendezése lehetővé teszi, hogy a fürdő és szálloda még a késő őszi idényben is a legnagyobb kényelmet biztosítsa a közönségnek. Szeptember 1-től kezdve úgy a szobák, mint a fürdők és vendéglők árai lényegesen mérsékeltek.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A londoni orvoskongresszus magyar előadói.** A londoni orvoskongresszuson eddig a következő magyar orvosok tartottak előadásokat: **Korányi Sándor** báró: A fehérvérűség bensóval való kezelése. **Dr. Keppich József:** a vastagbél-műtétekről. **Dr. Zwilling Hugó:** A homloküreggyulladás komplikációjáról. **Dr. Guerquai,** Kolozsvár: Az Enstach hurt direct vizsgálatáról. **Dr. Hahn Dezső:** A betűszedők ölmérgezéséről és annak megelőzéséről. **Dr. Ajkay Zoltán** ezredorvos: Vázzal való ellátásról a harcmezőn. **Dr. Hallós József,** Szeged: A pajzsmirigybetegek tuberkulózis eredetéről. **Előadás. Dr. Purjesz Béla,** Kolozsvár: A vér cukortartalmáról ép és kóros viszonyok között. **Korányi báró:** A belső elválasztással bíró mirigyekről és ezek zavarairól. **Dr. Borsóczy Károly:** A zérzésállapításról májműtéteknél. **Dr. Keppich József:** előadás: Eredmények a Hüill-féle varrógéppel. Ez utóbbi előadás iránt oly nagy volt az érdeklődés és a kívánság a műszert alkalmazásban láthatni, hogy az elnöklő **Cheyne** tanár kilátásba helyezte dr. Keppichnek, hogy a műszer alkalmazását egy londoni kórházban egy arra alkalmas eseten bemutathassa. **Dr. Deutsch:** Abnormis gyermekek szociális-hygiénás felügyeletéről. **Dr. Tuszkai Ödön:** A mesterséges koraszülés némely javaslatairól. **Dr. Váli Ernő:** A belső fül leucicus megbetegedéséről. A magyar orvosok tudásáról és gyakorlati készségéről általános elismeréssel nyilatkoznak a nagy angol lapok és a jelenlevő más nemzetiségű orvosok.

* **Az egyke-gyermek.** Az egyke-gyermekkel foglalkozik a Gyermektanulmányi Társaság füzetes vállalatának 8. füzeté, melyet dr. **Nógrády László** írt. A szerző alapos tanulmány alapján szól erről a nemzetnépesedési szempontból is rendkívül érdekes témáról. Tanulmányában nem a szokott statisztikát adja, hanem egyrészt kimutatja az egyke sokféle okait, másrészt megrajzolja az egyke hatását gazdasági, egészségi és morális szempontból s végül alapos rajzát adja magának az egyke-gyermeknek. Az adatokat, melyek az ország legkülönbözőbb vidékeiről valók, a szerző nagy gonddal és lelkiismeretességgel sorakoztatja fel, de ezek csak arra valók, hogy az írónak megadják a színeket, melyekkel aztán, mint szerző, megrajzolja kemény vonásokkal képét. Ez a kép megdöbbentő és elszomorító. Az egyke-gyermek megemlékezői a családok s faluk erkölcsét, megrontja a lélek tisztaságát, az apa és anya egészsége lelki és fizikai életét. Az apa s anyja családon kívüli kicsapongás rabja lesz, az anya bűne tanító társa leányának, kit korán megront, elenyveszt az egyke-gyermek testi betegsége. Az egyke-gyermeknek sem testi, sem lelki fejlődése nem lesz normális. Az egyke-gyermek az egyes családok életerejének degenerálójává s gazdaságilag is tönkreterelővé válik. A szerző meggyőzően mutatja ki, hogy az egyke-gyermek hatása gazdaságilag is rontás és pusztulás. **Nógrády** mélyreható elemzéssel s az élesen látó pszichológus szemével fed fel az egykét; szavain átérzeni az író mély lelki megindultságát. Megérdemli, hogy értékes tanulmányát megismerjék szélesebb körben. A füzet ára 70 fillér. Megrendelhető a Magyar Gyermektanulmányi Társaság kiadójában, Üllői-ut 16/b s minden könyvkereskedésben.

FŐVÁROS

(**A szülészeti klinikák segélyezése.** **Dr. Bársony János** és dr. **Taufer Vilmos** egyetemi tanárok, akiknek vezetése alatt tudvalevőleg a fővárosban levő két szülészeti klinika áll, azt kérték, hogy a főváros az egyenkint 2000 korona segélyt, amelylyel már évek óta támogatja a klinikákat, a jövő évre is adja meg. A segélyt ezek a klinikák azért kapják, mert a székesfőváros szegénysorsu lakossága között közházzá működést fejtenek ki. A tanács a kérelmet teljesíthetőnek találta és elhatározta, hogy azt pártoló javaslattal terjeszti a közgyűlés elé.

(**Iskolafürdő.** A tanács elhatározta, hogy a VII. ker. Egressy-utí elemi iskolában iskolafürdőt létesít. Az erre szükséges költségösszeget a jövő évi költségvetésbe fogják beállítani.

(**Segély az árvízkarosultaknak.** Szilágy vármegye alispánja azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy Zilah város és Szilágybálla község árvízkarosultjai részére segítséget adjon. A tanács erre a célra 300 koronát szavazott meg.

(**A háztartási tanfolyam.** A főváros a VII. Damjanich-utca 52. szám alatt háztartási tanfolyamot tart fenn, amely eddig kilenc eredménytel működött. A tanács a tanfolyam vezetőségének előterjesztésére a tanfolyam szervezésében többféle változtatást határozott el. Legnevezetesebb ezek közül az, hogy az eddigi hathónapos főzőtanfolyam ezután csak négy hónapig fog tartani s ezzel lehetővé válik, hogy minden évben két ilyen főzőtanfolyamot tarthassanak.

(**Iskolaátalakítás és tatarozás.** A Rigó-utcai kereskedelmi leányiskola szeptember 1-én a Mester-utca 27. számú házba költözik át. A Rigó-utcai iskolát pedig elemi iskola céljaira rendezik be. Ez utóbbi iskola alapos tatarozásra szorul s azért a tanács ezeknek a munkálatoknak a végrehajtását elrendelte.

(**A hét statisztikája.** A múlt héten a fővárosban a statisztikai hivatal kimutatása szerint élve született 430, halva született 7 gyermek. Meghalt 289 egyén. Esetek volt 173. Az év eleje óta élve született 14114, halva született 465 gyermek. Meghalt 10574 egyén. Esetek volt 5203. — A fővárosi tisztifőorvosi hivatal kimutatása szerint a múlt héten a fővárosban a ragadós betegségek állása a következő volt: Megbetegedés: hasi hagymáz 14, kanyaró 64, skarlát 73, számarhurut 20, ronsolós torok- és gégegyulladás 20, bányahimlő 9, járványos fültőmirigylob, 4, trachoma 2, veszettség 3. Halálozás: hasi hagymáz 2, kanyaró 2, skarlát 5.

KÖZIGAZGATÁS

A másodjegyzők lakásigénye

Budapest, augusztus 13.

A m. kir. közigazgatási bíróság az 1886. XXII. t.-cz. 66. szakaszára való hivatkozással ma is azon az állásponton van, hogy a törvény értelmében a községek csak a törvény által rendszeresített egy jegyzőnek kötelesek természetbeni lakást, illetőleg ezt helyettesítő lakbért adni, míg a második, esetleg több jegyzőnek erre törvényes igénye nincs és a község autonóm jogköréhez tartozik annak elhatározása, hogy adjon-e, vagy nem részükre lakást, illetőleg lakbért.

A másodjegyzők, vagy harmadjegyzők éppen olyan jegyzői funkciót teljesítenek, mint az első- vagy főjegyzők. A nekik kijelölt hatáskörben önállóan, teljes felelősség mellett működnek és szó sem férhet ahhoz, hogy nem egyenrangúak az első-jegyzővel és mégis lakás vagy lakbér tekintetében hátrányban vannak valamennyi tisztviselő mellett, mert lakásuk, illetőleg lakbérük a képviselőtestület jóakaratótól függ. A ki valaha falusi képviselő-testület jóakaratótól függőleg akart maga részére anyagi előnyököt biztosítani, az tudja csak, hogy mily kezekben van a másod-, harmadjegyzők lakásügyvel.

A fizetésrendezésnek ki kell terjeszkednie, — amint ezt már meg is írtuk, — a jegyzői lakások kérdésének tisztázására is; meg kell állapítani a természetbeni lakás kellekeit, az ezt helyettesítő lakberek összegét, hogy a ma e téren tapasztalható aránytalanságok megszűnjenek egyrészt, másrészt pedig legyen törvényes rendelkezés, amelynek alapján a jegyző megfelelő lakást, illetőleg lakbért követelhesen.

A jegyzői lakások kérdésének rendezése alkalmával azonban nem szabad a kormánynak megfélemlenie a másod- és többi jegyzőket sem. Ezek is köztisztviselők, ezeket is megilleti a természetbeni lakás, vagy lakbér.

Kell tehát, hogy a fizetésrendezésről szóló törvény kifejezetten és imperatíve intézkedjék a tekintetben, hogy a községek valamennyi jegyző részére tartoznak természetbeni lakást adni, illetőleg nekik lakbért fizetni, mert nem szabad ezek jogszertű igényének kielégítését a fukar kezű képviselőtestületek jóakaratótól függővé tenni.

Az aradi kulturpalota igazgatója. Aradról jelentik: Múlek Lajos dr. aradi közigazgató beadványt intézett Arad város közgyűléséhez, hogy az októberben megrendezett kulturpalota igazgatói állására hívja meg a most nyugalomba vonult Variass Árpád tanfelügyelőt.

Községi jegyzők államosítása. A belügyminiszteriumban most folynak a munkálatok a jegyzők fizeteskiegészítésének ügyében. Az erre vonatkozó tervezet már körülbelül készen is van, csak a pénzügyminiszter hozzájárulása szükséges, hogy aztán a fizetést kiegészítő összeg az 1914. évi költségvetésbe beilleszthető legyen. A jegyző fizeteskiegészítése, az erre vonatkozó törvénytervezet szerint, mint alapilletmény évi 2000 koronában van megállapítva. Ezt a törvényszétést mindazok a jegyzők meg fogják kapni, kiknek az eddigi törvényszétés-

sük akár személyi pótlék, akár pedig szolgálati pótlék által ezt az összeget meg nem haladja. Az ennél magasabb fizetést élvező jegyzők a magasabb fizetésük élvezetében tovább is meggyatnak mindaddig, míg a jegyzők államosítása be nem következik, akkor aztán a jegyzők fizetési osztályba fognak soroztatni. A magasabb fizetési osztályba való előléptetésnél azonban nem az eltöltött szolgálati évek lesznek az irányadók, hanem a minősítés. Ezt a minősítést a főszolgabírák és az alispán végzik, s ezeknek ajánlatára lesz az illető jegyző magasabb fizetési osztályba való előléptetésre felterjesztve. A jegyzők magánmunkálatait, illetőleg az eddigi állapotot egelőre érintetlenül hagyják, mert ezt az ügyet is majd a jegyzők államosításának kérdésével fogják szabályozni.

Csendőrkórház Nagyváradon. A nagyváradi csendőrkórház nem sokára teljesen elkészül és átadják rendeltetésének. A csendőrkórházal kapcsolatban a belügyminiszterium most egy csendőrkórházat is szándékozik Nagyváradon építeni. A 220 ágyasra tervezett kórház egy millió koronába kerülne. A telket ingyen adná a város.

EGYESÜLETEK

A nemzetközi gyorsírónapok

Budapest, augusztus 13.

A nemzetközi és rendszerközi gyorsírókongresszus ma **Peregrini János**, majd **Siegrfried** (Pétervár) és **Hudoverdoqlu** (Konstantinápoly) elnökletével folytatta tanácskozásait. Az ülést **Peregrini János** kir. tanácsos nyitotta meg, majd **De Alberti** (Róma) indítványára részvételüket fejezték ki dr. **Heltai Ferenc** főpolgármester elhunytá felett.

Az első előadó **Cavallero** (Madrid), a spanyol gyorsírórevizora volt, aki a gyorsírás tanítás terjedéséről tartott érdekes előadást. **Murati** (Szeged) ezzel kapcsolatban azt az óhaját nyilvánította, hogy a gyorsírás minden téren szorítsa ki a közönséges írást.

Dr. Fabro Henrik olvasta fel ezután Fenyvessy Adolf udvari tanácsos, ny. gyorsírófőnök előadását, amely a gyorsírófőnök viszontagságairól szól.

Ezután áttértek a másik fontos kérdésre a gyorsírásnak, az igazságügyi és közigazgatási szolgálatban való alkalmazására. E kérdés előadója **Boel** (Marseille) volt, aki az igazságszolgáltatásnál, főként a törvényeszközi tárgyalásoknál a gyorsírás kötelező alkalmazásának kimondását kérte. Ez az előadás hosszabb vitát provokált.

A vita bezárása után újból felszólt **Boel** és indítványozta, hogy már most rendezzék véglegesen a kérdést. Forduljanak a kormányhoz és kérjenek fel minden államban valakit, hogy a kérdéssel hivatalból foglalkozzék. Ezzel szemben **Dreus** indítványozta, hogy egelőre gyűjtsék össze az anyagot és határozzanak a jövő kongresszuson. Ebben a kérdésben holnap fognak dönteni.

A tárgyalást ezután holnap délelőttre halasztották.

Délután a kongresszus tagjainak egy része a Szépművészeti Múzeumot tekintette meg **Peregrini József** kir. tanácsos, igazgató szakavatott vezetésével. A Comité de Jonction tagjai pedig a képviselőház üléstermében tanácskoztak.

A nemzetközi és rendszerközi gyorsírókongresszus holnap délelőtt 10 órától 1 óráig tartja záróülését. Ezen az ülésen folytatják a gyorsírásnak nemzeti egységesítéséről szóló javaslatokat, továbbá meghatározzák a jövő kongresszus helyét és idejét. Délután 2 óra 25 perckor a nyugati pályaudvarról Kecskemétre utaznak a kongresszus tagjai, ahol ünnepélyesen fogadják az odaváló műtársak. Kecskemétről Szegedre utaznak, ahol résztvesznek **Markovits** Iván mellszobrának leplezési ünnepségén. Délután népnépegy, este pedig bucsulakoma lesz a vendégek tiszteletére.

(—) **A F. M. K. E. XXXI. közgyűlése.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület szeptember 8-án **Pöstyén** nagyközségben tartja meg XXXI. évi közgyűlését. **Craus** István, Nyitra vármegye főispánjának elnöklése alatt. A F. M. K. E. elnöksége fölkéri az egyesület tagjait, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, hogy azt a központi főtitkári hivatalban (Nyitra) bejelenteni szíveskedjenek.

(—) **A Magyar Országos Tízoltószövetség országos választmánya** Budapesten augusztus 31-én, vasárnap déli 12 órakor saját hivatalos helyiségében (VII. Rákóczi-ut 38. sz.) rendkívüli közgyűlést tart. Ezt megelőzőleg délelőtt 10 órakor a Szövetség elnöksége teljes ülést tart, melyre az összes előadókat meghívta.

Csütörtök
= Az
nizsiterium
latbavétel
hozhatnak
miniszterium
nek enged
melynek is
latba hoztál
tember hó
megjelenik,
nevezett ha
bad haszná
első, akár u
délyeztetett,
lyezést.
TÖ
S A esa
veszélyd esa
vény három
járásbírósná
két fiatalkor
dr. Schirilla
17 éves cigá
vithatatlans
de a bünteté
henyelés és
kapitányaság
ismét az utc
lonczháza s
másik vádolt
Ezt is több iz
A bíró a két
megbízott vá
alapján, mint
dig a cigány
üzennégy nap
dése után mi
javítónevelés
S Háro
flu özy. Bud
szolgája volt
özy. Bu laine
ronát tartal
ásta. Másnap
éves és S. Gy
az udvaron s
vette S. Istvá
tak. S. Pál 7
20 koronát p
az esetből ki
lopás. S. Pál
miatt emelt
büntető törvé
segeért a fiat
hónapi foghá
daság vétsége

TANÜGY

Az új tankönyvek. A közoktatásügyi minisztérium elrendelte, hogy az új könyvek használatbavételéről a tantestületek még szeptemberben is hozhatnak határozatot. Ezzel tehát megengedte a minisztérium, hogy minden olyan tankönyv, amelynek engedélyezési eljárása folyamatban van s a melynek iskolai használatát az intézetek már javaslatba hozzák, lényegesen használható is legyen, ha szeptember hó 1-ig az engedélyezés a hivatalos lapban megjelenik. Megjegyzni azonban a miniszter, hogy a nevezett határidő után az új iskolaévkben nem szabad használni olyan tankönyvet, amely akár az első, akár újabb kiadásban egyáltalában nem engedélyezett, vagy csak szeptemberig nyert engedélyezést.

TÖRVÉNYSZÉK

A csavargó-bíróság első tárgyalása. A közszépvény csavargók megrendszabályozásáról szóló törvény három nappal ezelőtt lépett életbe. A büntető-járásbíróságnál az új törvény értelmében ma ítélték két fiatalkorú csavargó fölött az új törvény alapján dr. Schirilla járásbíró. A vádlottak egyike T. A. nevű 17 éves cigányleány volt, akit a rendőrség, mint járhatatlan csavargót már számtalanszor megbüntettek, de a büntetés nem javította meg, mert véreben volt a henyélés és a csavargás iránti vágy. Legutóbb a dunai kapitányság büntette meg. A büntetés elszívása után ismét az utcán fogták el a rendőrök s bevitték a tonlezházba s innen került a csavargó-bíróság elé. A másik vádlott P. J. nevű 18 éves napszámosfi volt. Ezt is több ízben büntette a rendőrség csavargás miatt. A bíróság két vádlottat dr. Hamar Árpád kir. ügyészi megbízott vádindítványa után az 1913. évi XXI. t.-cz. alapján, mint közveszélyes csavargókat ítélte el és pedig a cigányleányt két hónapi fogházra, a fiút pedig tizenöt napos fogházra. A kiszabott büntetés elszívása után mindkettőt elítéltet a patronáznak adják át javítónevelés céljából.

Három bűnös testvér. S. István 15 éves fiú öz. Budai Ferencné baromfikereskedő házi- szolgálója volt. Ez év július 11-én a fiatal házi- szolgáló öz. B. L. vásári börténéséből kilopolt 920 koronát tartalmazó pénztárcát és azt az udvarban el- ásta. Másnap közölte testvérbátyjaival, S. Pál 18 éves és S. Gyula 21 éves baromfielárusítókkal, hogy az udvaron sok pénzt talált. A két idősebb fivér átvette S. Istvántól a 920 koronát és azon megosztot- tak. S. Pál 500 koronát, S. Gyula 400 és S. István 20 koronát kapott. A fiú bevallotta a lopást. Ebből az esetből kifolyólag a kir. ügyészség S. István ellen lopás, S. Pál és S. Gyula ellen orgazdaság büntette miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a büntető törvényszék. A bíróság S. Istvánt lopás vét- ségeért a fiatalkorúak fogházában eltöltendő négy hónapi fogházra, S. Pált és S. Gyulát pedig orgaz- daság vétségeért hat-hat heti fogházra ítélte.

Az Odol egyedül-

álló hatása valószí-

nűleg azon alapszik,

hogy az Odol a száj-

öblögetés alkalmával

valóságban átjárja a

fogakat és a száj nyál-

kahártyáit s azokat

ugyszólván impregnálja. Fogjuk fel jól az

Odol ezen egyedülálló hatásának nagy hord-

erejét. Míg másféle száj- és fogtisztítószer

csak az öblögetés pillanatában fejtik ki ha-

tásukat, addig az Odol a fogtisztítás után

még órákon át kifejti hatását. Az Odol tar-

tós hatása igen érdekes tudományos vizsgál-

atok tárgyát képezte s a kísérletezők egybe-

hangzóan kijelentették, hogy az Odolnak ezt

a páratlan hatását egyetlen olyan száj- vagy

fogtisztítószer sem bírja, amely mindennapi

használatra egyáltalán számításba jöhet.

Aki mindennap következetesen hasz-

nálja az Odolt, az elképzelhető legjobb száj-

és fogápolást gyakorolja.

SPORT

Budapesti nyári versenyek

— Első nap. —

Uj reményekkel eltelve fog a főváros sports- mann-világa a városligeti pályára zarándokolni, hogy ki vegye részt a hipológia nemes sportjá- ból. Hogy ez a reménykedés azután valóra fog- e válni, azt már mindjárt a kezdetnél, ha nem is tudhatjuk egész bizonyossággal, de sejtethetjük. An- nál, amit a Köttingbrunn nyújtott, feltétlenül töb- bet várunk, mert bizony, ha nálunk is olyan „reá- lis” versenyek lesznek, mint ezen az eddig közke- veltségnek örvendő pályán, hamarosan sikerül a publikummal megutáltatni a galoppsportot. No, de várjuk bizalommal a megnyitónapot.

Ami az első nap programját illeti, mondhat- nók, szenzációsnak ígérkezik. Mert nevezés van minden futamra bőven. Hogy azután mezőnyök is lesznek-e, ez majd holnap dől el.

A nap főszáma, a 12.200 korona összdötácziójú *Igazgatósági-díj*, 1500 méterén olv lovak találko- zatnak, mint *Fabel*, *Satrap*, *Salvator*, *Oiseau*, *Ferke*. A sulyviszonyok rendkívül kedvezőek *Oiseau*-ra nézve s minden valószínűség szerint meg is nyeri a versenyt, mert *Fabel* sulva kissé magasnak tes- zik, ugyszintén *Ferke* is meg van fogva, amellett, hogy még egy kissé hosszú is neki a táv. *Satrap*-ot egyenlő suly alatt tartja *Oiseau*, *Salvator*-nak pe- dig mégis csak nehéz helyzete van az idősebb lo- vakkal szemben. De van még a versenyben két- lő, amelyekről nem szabad megfeledkezni. Ezek *Csalfanna* és *Giddy Girl*. Az előbbi jó ideje nem volt pályán, de tavaszi formáit elégen tartjuk, hogy meglepetést csináljon, ugyszintén *Giddy Girl*- nek is van oly formája — dacára sok rossz futá- sának — hogy győzhessen.

A napot megnyitó *Dunai díjban* öt Szent István-díj kötelezettek van indulási joga. Régi tapasztalat azonban, hogy ily alkalommal rendsze- rint kitérnek a riválisok egymás elől. Ez eseten *Barnalegény* biztos indulónak van jelezve s így nincs is remény nagy mezőnyre. Ha azonban *Mv Boy* startolna, feltétlenül megveri *Barnalegényt*. A meglepetés lovának *Rózsánadót* tartjuk.

Meg kell még emlékeznünk a *Czinkotai-díjról*, ahol kétévesek találkoznak. Ez sem lefutott ver- seny még *Szinezüst* számára, mert oly ellenfelek- kel, mint *Scamp Bon départ* és *Journalière*, nehéz a helyzete.

Jelöltjeink:

- I. *Mv Boy*—*Barnalegény*.
- II. *Veronese*—*Csavargó*.
- III. *Oiseau*—*Giddy Girl*.
- VI. *Bicskás*—*Sopron*.
- V. *Láquad*—*Wohlfahrt*.
- VI. *Szinezüst*—*Journalière*.
- VII. *Banda Rudi*—*Esperanza*—*Gizi*.

Turfhierek. *Fatalistot* törölték az Erzsébet királyné-díjból. — *Laudanum* és *Landluft* között trial lesz a jövő héten s ez fogja eldönteni, melyik lesz az istálló crackje a Királyné-díjra. — *Az új fogadási törvényt* szeptemberben fogja tárgyalni az osztrák Reichsrath. A Jockey-Club most azt tervezi, hogy amennyiben a javaslat mai formájában, keresztülmegy, versenyeinek legnagyobb részét Alagon bonyolítja le s csak a már kiirt nagy klasz- szikus mérkőzéseket tartja meg Bécsben, természetesen néhány keret gyanánt szolgáló egyéb verseny- számmal együtt. Itt említjük meg, hogy a tervbe vett nagyszabású deutsch-wagrami tréningtelep eszméjét elejtette a Jockey-Club. Ha később mégis sor kerülne rá, úgy a telepet Köttingbrunnban fog- ják fölépíteni. — A *Szt. István-díj* valószínű starterlistája: *Barnalegény* (Varga), *Mokan* (Janek), *Bartók* (Korb), *Mv Boy* (Trigg), *Mausi II.* (Brooks), *Lovelace* (Carlslake), *Cocasse* (Painter), *Gigant* vagy *Ibrahim* (Schuster), *Heros* (Hotár), *Prono* (Baluska).

Wiesner—Herrmann. Ami e két név együtt való kimondását szenzációssá teszi, az a roppant küzdelem, melyet e két kiváló futó az idei versenyszezonban folyt. Berlin, Bécs és ismét Berlin volt színhelye e küzdelemnek, melyekből leg- többször a magyar bajnok vereséggel került ki. Legutóbb azonban sikerült nagyszerű ellenfelét megvernie, s így kétszeres érdeklődéssel tekinthet-ünk legközelebbi találkozásuk elé, mely a MTK

augusztus 24-iki jubiláris versenyén fog megör- tenni. Herrmann, a Berliner Sport Club még 5 tag- jával részvesz a MTK versenyén és a 1/4 ang- mfd-es síkfutásban revanche-ot kíván venni s így feljes tudatában a mérkőzés fontosságának fog a küzdelemre kiállani.

A Munkás TE és KAOE vasárnapi baj- noki versenyének legkimagaslóbb eseménye a 800 méteres bajnokság lesz. A versenyre az összes klubok leadták nevezéseiket, köztük a MAC, MTK, BEAC, MTE, FTC, BTC, KAOE, BAK, Spárta, Tö- rökös, Egyetértés, úgy, hogy összesen 280 nevezés érkezett. A verseny színhelye a Hungária-uti pálya lesz, ahol délelőtt a másodosztályú és délután a klasszis és a bajnoki számok lebonyolítása kerül- nek sorra.

Czellőverseny. Szemere Miklós cs. és kir. kamarás, a Budapesti Egyetemi Athletikai Club diszelnöke 5000 korona tiszteletdíjat tűzött ki egy nagyszabású czellőverseny díjazására, melyen alkalma nyílik a magyar Alma Mater ifju- ságának, hogy összemérje erejét a török, bolgár és román ifjúsággal. Ezen verseny október hó 1-én lesz Szemere Miklós pestszentlőrinczi lövőházában. Nevezési zárlat szeptember hó 20. Nevezési díj 10 korona. A nevezések a tétellel együtt a „Szemere Miklós Czellőverseny Társaság” hivatalos helyiségébe (VIII., Üllői-ut 14. sz. II. em.) küldendők. Részt- vehetnek a versenyen: „1. a BEAC-nak a verseny kiírásáig felvett tagjai, 2. tisztességes viseletű és jellemű, Magyarországon tanuló vagy foglalkozó törökök, ugyanilyen királyságbeli bolgárok és ugyanilyen királyságbeli románok, akik 1890 óta születtek.

Vizipóló. A nálunk még kevésbé ismert, bár európai viszonylatban rendkívül fejlett belga úszósportnak representánsai, a bruxellesi Cercle de Natation, szerdán érkeznek meg Budapestre. A Cercle tulajdonképpen régi vágát váltja valóra mostan, mikor hozzánk eljön. Ezelőtt 3 évvel 1910-ben játszott a belga csapat és ugyanakkor kint volt a FTC. csapata is. A belgák azt hitték, hogy Frankfurtban aligha fog akadni ellenfelük: a FTC, mely addigra a monarchia és Németország összes csapatait sorra verte, épen a belgák kedvéért ment oda. A belgák 4:3 arányban kikaptak! A belgák kapkodtak fűhöz-fához és végül sikerült érvényte- leníteniök az abszolút gyenge német bíróval az egyik goalt. Maradt az eredmény 3:3, de azért a belgák érezték, hogy kikaptak. A revanche vágya hozza mostan őket, legerősebb csapatát hozza a Cercle, mert tudja, hogy kivel fog játszani.

Jungels.

Pletinx. Gailly.

Weckesser.

Mevboom. Shegers. Bauwens.

Ez lesz a belga csapat, amely ellen a magyar bajnoksapat a következő összeállításban fog ki- állni:

Nadas.

Ádám A. Bródi.

Rémi.

Ádám S. Hégnér. Fazekas.

A két csapat két mérkőzést fog játszani: pénte- ken és vasárnap. A mérkőzést Róser A. Edvin ezüst serlegéért fog lefolyni.

Sportünnepély Szent István-napján. Szent István-napján a fővárosba rándulónak eseményes ün- nepe lesz a a Központi Zsófia Gyermekkorház javára az Ügetőversenypályán rendezendő nagy sportmulat- ság, amely délután 2 órától a sport minden ágazatára kiterjedő programmal fog lefolyni és amelynek be- lépődíja az összes helyekre 1 koronában állapított meg. A Ferencvárosi Torna Club és a Magyar Kerék- páros Szövetség az egész délutánra terjedő sportpro- gramot önzetlenül rendezik, mint a gyermekszanató- rium kormányzótanácsa ez alkalommal a nagyközön- ség igényeit mindenképpen értékes programmal és ol- eson kívánják kielégíteni. A sportmulatság céljaira báró Vojnich Sándor, az Ügetőverseny Egyesület el- nöke átengedte az egész versenypályát, amelyen dél- után 2 órától kezdődik a *Ferencvárosi Torna Club atletikai versenye*, a következő számokkal: 1. 100 yard előfutam, 2. sulydobás II. osztály, 3. 100 yard döntő, 4. Egynegyed angol junior, 5. magasugrás senior, 6. 120 yardos gát, I. osztály, 7. gerely junior, 6. fél an- gol I. osztály, 9. gyaloglás, 120 yardos, 200 yaras, sík- futás, handicap, 10. diszkoszvetés, 11. egynegyed angol gátfutás, junior, 2. két angol senior, 220 yardos döntő, 13. távolugrás, junior, 14. olimpiai staféta. A sport- verseny értékes díjazásáról gondoskodás történt. Majd a *Magyar Kerékpáros Szövetség* nagy versenye követ- kezik ezen számokkal: 1. kerékpáros virágkorzó, 2. ünnepi megnyitó 2000 méter, 3. 1000 m. főverseny bajnokok részére, 4. motorverseny 5 kilométerre, 5. akadályverseny 2000 méter, 6. üldözőverseny két csa- pat részére, 7. kerékpárpóló FTC és MTK csapatai között. A nyertesek között az értékes díjakat *Bezerédi* Viktor államtitkár, a gyermekszanatórium ügyvezető el- nöke fogja kiosztani. Az ünnepély színhelyén a leg- többi dalárszenyen első éremmel kitüntetett és *Győrffy* János elnöke alatt álló *Budapesti Lupa Dalkör* fog hangversenyt rendezni, *Kaszás* Gyula kar- nagy vezetésével, a következő műsorral: Theru: Dal- ünnepek, Gaál F.: Balatoni nóták, Lavotta: Remény- hez, Arany Jenő: Falu végén, Hoppe: Fráter nóták, Fortuner: Mi volt nekem a szerelem. Lányi: Petőfi.

Fischer: Három pohár (Bordal), Selley Gyula: Iszogatok, dalogatok, Schäffer: Bölcs Salamon, Hoppe: Nem marad a piros róza... Huber K.: Nem nézek én... Örségen, Ziegler: Dalárinduló. Az est beálltával az Apolló Projectograf ünnepi vetített előadást tart a szabadban, a nagytéri elötti téren s ujdonságainak legérdekesebb képeit fogja bemutatni. Azonkívül nagyszabású tombolajátékról is gondoskodott a rendezőség, amely a közönség kényelmét azzal is kívánja szolgálni, hogy Szent István-napián ingyen omnibuszjáratot is létesít oly módon, hogy mindazok, akik a városi omnibuszokon, amelyek minden vonalról az Ügetőversenypályáig közlekednek, váltják meg 1 koronás belépőjegyeiket, azokat az omnibuszkocsik ingyen kötelesek az Ügetőversenypályára szállítani. Az 1 koronás jegyek előre válthatók a tőzsdékben, jegyirodáknak, a Nemzeti Színház előtti pavillonban, valamint a gyermekszanatórium központi irodájában. Stáhl-utca 15.

() **A száz yardos uszóbajnokság.** A Nemzeti Sport Club augusztus 20-án (Szent István napján) Újpesten rendezendő nemzetközi bajnoki uszóbajnokság 100 yardon. A többszörös belga bajnok: *Weckeser*. Beleznav párisi legyőzője, *Beleznav*, a király-díj győztese, *Rendes*, továbbá *Bresmauer*, Ausztria bajnoka, *Szentgróti*, *Eperjesi*, *Timár*, *Marzovszky* között várható szép küzdelem jogosan kelti fel maga iránt az érdeklődést.

KÖZGAZDASÁG

Kuranda Emil kitüntetése. Fiuméből jelentik: A kereskedelmi minisztériumtól most érkezett le a kormányzósághoz az olasz koronarend nagy tiszti keresztje, amelyet az olasz király *Kuranda Emilnek*, az Adria igazgatójának adományozott. Az érdemrendet Wickenburg István kormányzó a napokban adja át a kitüntetettnek.

Országos baromfi kiállítás Budapesten. A „Baromfitenyésztők Országos Egyesülete” december 5—8. napjain országos baromfi kiállítást rendez Budapesten a városligeti iparcarnokban. A kiállítás előkészítő munkálatai javában folynak. A siker biztosítása érdekében *Jandaurek Vincze* ügyvezető elnök és *Winkler János* titkár legújabbán körlevéllel fordultak az ismertebb tenyésztőkhez, hogy a kiállításra már most készüljenek elő, mivel az igen népesnek ígérkezik s annak megfelelően értékesebb díjak állnak majd rendelkezésre. A kiállítás iránt egyébként országos érdeklődés, ami kedvező előjel a jó értékesítés szempontjából. A rendezési, díjazási és állategészségügyi tervezet most van sajtó alatt és ezeket a bejelentési lappal egyszerre küldi szét az egyesület (Budapest, IX., Üllői-ut 25. I.) titkári hivatala.

A VII. nemzetközi közgazdasági tanfolyam. A tanfolyam mai, harmadik napján három előadás volt. Az elsőt dr. Bud János tartotta német nyelven Magyarország népességéről. Statisztikai adatokkal mutatja be, hogy Magyarország népességének fejlődése lépést tartott az elmúlt században az általános európai fejlődéssel. A legutóbbi népszámlálás azonban hirtelen alacsony szaporodási arányszámot vetett felszínre. Ez azonban nem a természetes szaporodás hanyatlásának a következménye, hanem a nagy gyermekhalandóság és a kivándorlás idézi elő. A kivándorlás azonban kezd tisztán kereseti jellegű lenni, amit mutat az a tény, hogy évenként körülbelül 51.2 százalék tér vissza a kivándorlók közül. Ismertette még a nemzetiségi és a műveltségi viszonyokat. A második előadást Répássy Miklós tartotta szintén németül Magyarország édesvízi halászatáról. Ismertette részletesen Magyarország egész vízihálózatát, az erre vonatkozó törvényes intézkedéseket, az édes és mesterséges vízi halászatot, a halászat céljait szolgáló egyesületeket és intézeteket. — Ezután dr. Ferenczi Zoltán ismertette a magyar irodalomtörténetet francia nyelven. Beszélt a magyar nyelvnek más nyelvekkel való rokonságáról a magyarok etnográfiai eredetéről. A középkor irodalmát csak néhány szóval jellemezte. Annál érdekesebben és részletesebben ismertette a kurucz költészetet és a magyar irodalom fénykorát a XVIII. század végén és a XIX. század elején. Még röviden a legújabb irodalomról, különösen az elbeszélő prózai irodalomról is megemlékezett. Háromnegyed tizenkettőkor volt a magyar kereskedelem-történeti kiállítás megnyitása, amelyet Matlekovits Sándor v. b. t. t. nyitott meg. A kiállítás a vas-utcai felső kereskedelmi iskola második emeleti helyiségeiben van elhelyezve és dr. Domanovszky Sándor egyetemi magántanár, a budapesti kereskedelmi akadémia tanára rendezte.

A magyar buza sikértartalma. Köztudomású dolog, hogy a liszt jóságára s az abból készült tészta minőségére elhatározó befolyással van a buza sikértartalma. E tekintetben a magyar buza nagyon elsőrangúak s magas sikértartalmuk valóban páratlanul áll. Utóbbi években azonban külföldi szakértők mindgyakrabban bizonyítják, hogy buzáink sikértartalma apadóban van, ami jórészt talajunk foszfor-sav tartalmának csökkenésére vezethető vissza. E külföldi támadásokkal szemben szaktudásaink elég sikeresen védekeznek ugyan, elvitázzhatlan tény azonban, hogy talajaink foszfor-sav tartalmának apadásával buzáink minősége is romlik mindenütt ott, ahol csak istállótrágyát használnak, abból is a kellelénél kevesebbet. Ellenben rendkívül javul minőségileg is buzáink, ha foszfor-sav tartalmu trágyát, szuperfoszfátot is alkalmaznak alá, amely tehát nemcsak mennyiségileg fokozza a termést igen jelentékenyen és hasznot hajtóan, hanem annak egy hektoliter súlyát, mint a szem teltségét, lisztességét és aczélesságát, tehát minőségét is felülmönd javítja.

A szerb moratórium. A szerb kormány a moratóriumot meg fogja hosszabbítani, mert szerb hivatalos körökben az a felfogás kezd érvényre jutni, hogy a fizetések újra való megkezdése ilven aránylag rövid idő alatt, tekintettel arra, hogy a háboru sokáig tartott, nagy technikai nehézségekbe ütköznek. Ezért tehát arról van szó, hogy újabb törvényes intézkedéseket bocsátanak ki, hogy ott, ahol szükséges, megkönnyítéseket adjanak.

A kitiltott Pottasche. Alsókubinból írják: Je lenteltük, hogy Csehországból nagymennyiségű lisztet hoznak be Árvamegyébe. Ujabbán Pottasche néven csekélyebb értékű mütrágyát hoztak szintén forgalomba a felvidéken. A földművelésügyi miniszter ma leiratban értesítette az alispánt, hogy a Pottaschet a forgalomból kitiltja.

A Hortobágy hasznosítása. A hatalmas hortobágyi pusztá hasznosítása végre a megvalósulás stádiumába kerül. A földművelésügyi minisztérium már régebben döntött ebben a kérdésben és úgy határozott, hogy a Tisza vizét öntözőcsatornákkal bocsátja a terméketlen pusztára. A költségek közül Debreczen városa félmillió koronát vállalt magára. A 44.000 holdnyi pusztából 12.000 holdat földművelés céljaira hasítanak ki, míg az erre alkalmatlan területen halastavat fognak létesíteni. Az öntözőcsatorna megépítésével a megtermékenyített területén mintagazdaságok lesznek és az állattenyésztésnek mai rendszerét is gyökeresen reformálni fogják.

Az osztályorszájáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket húzták ki: 15.000 koronát nyert: 66940, 10.000 koronát nyertek: 3515 33429, 5000 koronát nyert: 84873, 2000 koronát nyertek: 555 29113 47366 47407 107715, 1000 koronát nyertek: 34076 63909 78054 101005, 500 koronát nyertek: 981 2390 3178 3028 20035 20698 26809 26879 30474 30415 30602 31202 34564 34025 34602 34669 40604 40401 41959 41660 44378 48045 50601 51958 57447 60277 61827 66493 69992 69367 72168 74912 75334 75805 75572 77246 78911 89820 93019 97683 104119 105403 106098 108555 109441. A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

Az osztályorszájáték mai húzásán mindkét 10.000 koronás nyereményét és pedig 3515 és 33429 számú sorsjegyre *Gaedicke bankhoz* szerencsés vevői, Budapest, Kossuth Lajos-utca 11. nyerték.

Magyar csomagfonál-üzlet. A Magyar Általános Hitelbank és az ugynevezett magyar csomagfonál-üzletben érdekelt foné czégek között ezen fonalak kizárólagos eladása tekintetében fennállott megállapodás közös egyetértéssel megszűnt és új egyezmény létesült, melynek értelmében a fonó czégek tulajdoni része a magyar piac részére szánt csomagfonálnak kizárólagos eladását az Export- und Verkaufsvereinigung Österreichischer und Ungarischer Baumwollspinner G. m. b. H.-ra ruházta, mely egyesülést ezen eladást 1905-től 1911-ig eszközölte és a bankszerű teendőik ellátásával a Magyar Általános Hitelbankot megbizta. A folyó időnyre az eladások rövidesen fognak megkezdetni.

Csöd egy vállalat ellen. A kereskedelmi és váltótörvényszék elrendelte a csödot a Pittur-Mozaik iparművészeti részvénytársaság ellen. A vállalat két év előtt alakult és alaptőkéje mindössze 80.000 korona volt. A törvényszék tömeg-gondnokká dr. Kovács Pál ügyvédet nevezte ki.

Felelős szerkesztő
DR. LUKÁCS GUSZTÁV JENŐ
Kiadó-tulajdonos:
Magyar Ujságkiadó Vállalat
Igazgató: **ERDŐS ARMAND**

TŐZSDÉK

Gabonátőzsde

Budapest, augusztus 13. Az aratás, illetve a cséplések felől, úgy mint eddig, tovább is elég kedvező hírek érkeznek, az eredmény nagyobbára teljesen kielégítő, amiatt azonban most is lehet sok panaszt hallani, hogy a folytonos esőzések miatt a munkát abba kell hagyni és hogy tehát nagyon nehezen lehet a cséplésekkel elkészülni. — Némely vidéken az utak elromlottak, úgy, hogy amiatt az a kevés gabonát is, amely nagynehezen eddig elkészült, alig lehet a vasúthoz vagy a hajóhoz szállítani. — A készáruüzletben csendes volt az irányzat. Bőséges kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak, de jobb árak fizetésére mégsem voltak hajlandók. Mivel azonban az eladók egy csöppet sem voltak túlkövetelők, még így is elég élénk forgalom fejlődött ki, aminek a folvamán elkelt mintegy 40.000 q buza változatlan tegnapi áron. A legdrágább eladási ár 11.52½ korona volt 79 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.20 korona 77.5 kilós tiszavidéki buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a tengeri tartott, a többi változatlan. Forgalomba került: 2900 q rozs 8.27—8.35 koronás áron, 2200 q árpa 7.65—7.90 koronás áron és 100 q zab, 8.40 koronás áron. A statisztikai hivatal kimutatása szerint az utolsó 24 órán belül 35580 q buza érkezett Budapestre; 16926 q liszt és 1271 q korpa szállítottatott el innen. — *Határidőpiacon* noha ma reggel megingt meglehetősen nagy esőnk volt, mégis igen csendesen és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzésével indult meg a mai üzlet. A forgalom folyamán kedvellen volt a hangulat, mi mellett az árfolyamok előbb legyengültek két-három fillérrel, aztán ismét feljavultak egy-két fillérrel, úgy, hogy tehát ma is majdnem egészen változatlanul maradtak a jegyzések. A déli tőzsdén igen csekély forgalom mellett majdnem egvazon a színvonalon mozogtak az árfolyamok. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza és az áprilisi buza egy-egy fillérrel, az októberi rozs és az októberi zab két-két fillérrel, az augusztusi tengeri egy fillérrel gyöngült, az új tengeri árfolyama pedig teljesen változatlan maradt.

A készáruüzletben eltek:

Buza ó: Raktáraru: 2000 q 77 k 22.10 K, 2000 q 77 k 22.10 K, 2000 q 77 k 22.10 K. **Buza új:** Tiszavidéki: 300 q 79.5 k 23.— K, 350 q 79.5 k 23.— K, 550 q 79.5 k 23.— K, 500 q 79 k 23.— K, 500 q 79 k 22.80 K, 500 q 79 k 23.— K, 600 q 79 k 22.85 K, felső, 500 q 79 k 23.05 K, 4000 q 78 k 22.80 K, 1000 q 78 k 22.90 K, 1000 q 78 k 22.80 K, 1000 q 78 k 22.80 K, 500 q 78 k 22.90 K, 150 q 77.5 k 22.40 K, Pestvidéki: 1000 q 80 k 22.85 K, 400 q 80 k 22.80 K, 200 q 79 k 22.90 K, 400 q 79 k 22.80 K, 150 q 79 k 22.70 K, 600 q 78 k 22.80 K, 1000 q 78 k 22.80 K, 300 q 78 k 22.60 K, 800 q 78 k 22.80 K, 600 q 77.5 k 22.65 K. Felsőmagyarországi: 400 q 80 k 22.80 K, 400 q 79.5 k 22.80 K, 650 q 80 k 22.80 K, 500 q 80 k 22.80 K, 2000 q 79 k 22.80 K, 2900 q 79 k 22.80 K, 1100 q 79 k 22.80 K, 1000 q 79.5 k 22.95 K, 300 q 78.5 k 22.80 K. **T.-árpa:** 300 q 15.30 K, 1500 q 15.50 K, 100 q 15.80 K, 300 q 15.35 K. **Zab:** 100 q 16.80 K.

A határidőpiacon kötöttel délelőtt:

Buza április 11.87—88—84—87—86. **Buza október** 11.34—35—30—33—32. **Ros** április 9.31—28. **Ros október** 8.31—27—30—29. **Zab október** 8.22—23—20—23—22. **Tengeri május** 7.45—46—41—44—43. **Tengeri augusztus** 8.16—15—19—18.

Zárlat 1 órakor:

Buza április 11.86—87. **Buza október** 11.32—33. **Ros október** 8.79—80. **Zab október** 8.22—23. **Tengeri május** 7.43—44. **Tengeri augusztus** 8.19—20.

Bécs, augusztus 13. **Buza** nyugodt. **Ros** nyugodt. **Árpa** üzletelen. **Tengeri szilárd. Zab** tartott. **Idő borus.**

Értéktőzsde

Budapest, augusztus 13. A mai üzlet szilárd irányzatban indult, mivel a nagyhatalmak Albánia déli határát megjelölték, ami arra enged következtetni, hogy a Balkánon rövid időn belül helyreáll a teljes rend. A nagyhatalmak elállnak a bukaresti szerződés revíziójától és így már ez sem áll utjában a teljes békének. Az árfolyamok 2—3 koronával javultak, de a forgalom igen mérsékelt, mivel a

spekuláció Törökország miatt egy újabb bonyodalomtól fél. Később a bécsi arbitrázs nálunk a Rimát és a Déli vasutat vásárolta nagy tételekben, amelyekben több ízben áruhiány mutatkozott. Az Osztrák hitel fényes mérlege nem tett hatást, mert az eddigi emelésekkel már az elért eredmény eszkomplálva van. A készáruipiaczon az Adria áremelkedését élénken kommentálják, hír szerint az állam felemeli eddigi szubvenzióját. A járadékpiazz változatlan volt. Délben az előtőzsdéi legmagasabb árfolyamok maradtak érvényben, mivel a berlini jelentés nem hozott újabb ösztönzést. A készáruipiaczon az Adria tovább emelkedett. A zárul barátságos hangulat mellett szilárd maradt.

Az előtőzsdén költetett: Magyar hitel 827-828, Per kor. 82-82.05, Agrárbank 498-499, Jelzálog 424, Magyar bank 554-555.25, Leszámitoló 513-513.75, Mercureur 277-277.50, Salgó 759-761, Magyar villamos, 502-505, Rima 708-712, Adria 562-566, Közúti vasut 642.50-643.50, Városi villamos 358.50-359, Déli vasut 130-132, Magyar jég 348-349.

A déli tőzsdén költetett: Magyar hitel 826.50-827.50, Jelzálog 423.75-424.25, Magyar bank 553.50-554.25, Leszámitoló 515.25-516, Hazai sorsj. 111.50, Salgó 760-762.50, Lipótvárosi takarékp. 207, Rima 711-713, Adria 568-576, Atlantica 325, Közúti vasut 640.50-643, Államvasut 708-709.50, Magyar villamos 500-502.

Utőtőzsdé: Osztrák hitel 628, Magyar hitel 828, Leszámitoló 516, Jelzálog 424, Rima 714, Államvasut 710, Városi villamos 356, Közúti vasut 642, Magyar bank 654.50.

Bécs, augusztus 13. Az iránvzat tartott volt és a forgalom folyamán még jobban szilárdultak az árfolyamok. Ennek dacára is csak bányavértékekben volt élénkebb a forgalom és valamelyest keresték még az Államvasut-részvényeket.

Berlin, augusztus 13. (Értéktőzsdé.) A politikai helyzet tovább javulása és a tegnapi külföldi tőzsdékről érkezett kedvezőbb jelentések a mai tőzsdé szilárd alapirányzatának megnyitáskor támaszul szolgáltak, de a pénzpiac kedvezőtlen helyzete következtében többnyire jól tartott árfolyamok mellett csekélyebb volt a forgalom. Élénkebbek voltak egyes bányavértékek, mint gelsenkircheniek és harpeniek az amerikai nyersolajárak emelkedésére, valamint Kanada értékek Newyorkkal egybehangzóan, gőzhajós értékek ellenben a hajózási pool belső nehézségei és eladások következté-

ben szenvedtek, amiként villamosértékek is inkább gyöngébbek voltak. Bankok közül a Shaffhausener Bankverein részvényeit erősebben kínálták. Járadékok közül 1912. évi oroszok valamivel szilárdabbak voltak, a 3%-os birodalmi kölcsön azonban valamivel gyöngébb volt. Déli vasut iránt spekulatív érdeklődés mutatkozott. A későbbi folyamatban bányavértékekben eladások voltak, amelyek főleg a harpeniekre, Laura és gelsenkircheniekre terjedtek ki. Ingadozó, de igen csöndes lefolyás után a tőzsdé gyöngébb irányzatban zárult. A készáruipiacz ipari értékei többnyire tartottak voltak. Napipénz 4 1/2%, magánkamatláb 5%.

Uzleti tudósítások

Tojástőzsdé. Augusztus 13. Tiszavidéki: eredeti 88-90 K. erdélyi: eredeti 90 K kosárúru (15-15 1/2 db 1 K) átszámítva 93-96 K. Iránvzat tartózkodó. Megjegyzések: Berlin lanyha, London változatlan, Bécs szilárdabb.

Sertéskonsumvásári jelentés. Augusztus 13. Előző napi eladatlan maradvány 684 darab sertés. Pótfelhajtás 140 darab sertés. Mai felhajtás (egyegyed négyig) 1411 darab sertés, 83 darab süldő, 14 darab malacz. Összesen 2235 darab sertés, 83 darab süldő, 14 darab malacz. Eladott 1544 darab sertés, 83 darab süldő, 14 darab malacz. Mai maradvány 691 darab sertés. Árjegyzés. Zsirsertés. Öreg I. rendű ételsulylevonással 130-137 fillér. Öreg II. rendű ételsulylevonással 126-130 fillér. Fialat nehéz ételsulylevonással 132-144 fillér. Fialat közép ételsulylevonással 134-150 fillér. Fialat könnyű ételsulylevonással 140-152 fillér. Süldő belföldi elősúlyban 136 fillér. A vásár iránvzata közepes. Az árak változatlanok.

Kőbányai sertésvásár. Augusztus 13. Hízott sertésárak. I. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felül) 132-134 fillérig. közép (páronkint 251-320 kgr.) 134-135 fillérig. II. Magyar szedett: Közép (páronkint 240-280 kgr.) 144-148 fillérig. Sertéslétszám: augusztus 11-én volt készlet 44.489 darab augusztus 12-én felhajtott 121 darab és elszállított 300 darab, 13-ára maradt készlet 44.310 darab. A hízott sertés üzletiránvzata: csendes.

Kivonat a hivatalos lapból

— Augusztus 13. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter Segher Nándor főtisztviselővel megbízott fővámszedőt a zágrábi kir. fővámmihatalnál ebben a minőségében és jelen állomáshelyén való meghagyása mellett, a VIII. fizetési

osztályba, Mach Antal ellenőrt a zenggi kir. fővámmihatalnál, jelen állomáshelyén s a IX. fizetési osztályban való meghagyása mellett, főszámvevőt, Szenkovszky István pénzügyi számellenőrt a beregszászi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségébe, a X. fizetési osztályban való meghagyása mellett, végleges minőségű pénzügyi fogalmazót a beregszászi pénzügyigazgatósághoz, Hersényi Árpád fogarasi lakost a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá a dévai pénzügyigazgatóságához, Ibrig Ernő budapesti lakost, volt ideiglenes kataszteri biztost a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá a szekszárdi pénzügyigazgatóságához, Ibrig Ernő budapesti lakost az iglói bányakapitányságnál, a XI. fizetési osztályba segédültsé az iglói bányakapitányságnál, Tiszyán Rajmond luzsnai lakost ideiglenes minőségű pénzügyi számgyakornokká a lipótszentmiklósi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségébe;

a belügyminiszter Kunst Gyula és ifj. Zajzon Gyula kezelőgyakornokokat, fizetés nélküli irodaségdőtiszteket, továbbá Kaitán Károly m. kir. honvédörrmester, torna- és vívősegédoktatót és Varga András cs. és kir. számvivő örmestert igazolványos altiszteket belügyminiszteriumi irodaségdőtisztekké ideiglenes minőségben, Eberl Alajos és Legény Jenő fizetés nélküli irodaségdőtiszteket pedig segélydíjas kezelőgyakornokká;

az igazságügyminiszter Denkler Boldizsár paksi községi végrehajtót az aranyosmaróti járásbírószághoz végrehajtóvá;

a nagyváradi ítélőtábla elnöke, a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe Derecskei János jogszigorlót díjas joggyakornokká, Széles István ügyvédjelöltet díjas joggyakornokká nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskorú Mandel András gyulafehérvári lakos Mándi-ra, kiskorú Jung Margit pécsi lakos Igaz-ra, Schönmann Mária Eszter budapesti lakos Boros-ra, Eppinger Lajos budapesti lakos Sándor-ra, kiskorú Rosenfeld Dezső szucsányi lakos Révész-re, kiskorú Lustine Márton nagyikindai lakos László-ra, kiskorú Karlik József ungvári lakos Deák-ra, Gázse Rebeka szatmárnémeti lakos Gál-ra, Ernst Ignácz tarnaórsi születésű, továbbá kiskorú Ernst Ferencz és Sándor, valamint Ernst Gyula jászszentandrásai születésű, valamennyien budapesti lakosok Erdős-re, kiskorú Josefovics Margit budapesti lakos Vig-re, Deutsch Zsigmond perkátai lakos Dán-ra, Reingewürz Lajos dr. puji lakos Lányi-ra, kiskorú Kosecz Lenke budapesti lakos Pálmai-ra, kiskorú Friedmann Anna, továbbá szintén kiskorú Friedmann Miklós, Erzsébet és Zoltán miskolci lakosok Pásztor-ra, kiskorú Turteltaub Lipót szögödi lakos Török-re kért átváltoztatását megengedte.

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

A REJTÉLY KULCSA

— FRANCZIA REGÉNY —

IRTA: RICHEBOURG EMIL

163

— Csak tovább; nos, ha lehetne?
— Művész szeretnék lenni?
— Most már helyes uton vagyunk! No lám, hát kedved van a színházhoz... Színész szeretnél lenni?
— Nem, Mollin ur, vágyaim erre nem irányulnak.
— Mire irányulnak hát?
— Festő szeretnék lenni.
— Boldogságod, büszkeséged tehát az lenne, hogy festeni tanulhatnál?
— Igen.
— Tudsz talán már egy kissé rajzolni?
— Igen, Mollin ur. Az iskolában az első egyike voltam, osztályomban harmadik.
— Derék, Luczián, ez már igen derék, jobb mint gondoltam; lehetőséget nyújtasz nekem, hogy értem valamit-tegyek, kívánságodat teljesítve. Te a festészetet fogod tanulni.
Luczián arca örömtől sugárzott. Valóban, Mollin ur? — mondá.
— De igen! De a siker tőled függ, képességedtől, szorgalmadtól, igyekezetedtől. Mindjárt holnap el foglak vinni egy barátomhoz, aki festő s aki éppen egy tanoncot keres. E festő, e nagy művész senki más, mint Ramel György.

— Oh mily derék dolog! szerencsétlenségre...
— Micsoda? Hogyan?
— Ön ismeri helyzetemet.
— Ne aggódjál; mestered, kinek te természetesen bizonyos kis szolgálatokat is fogsz lenni, neked tartást és lakást fog adni.
— És azt hiszi ön, hogy magához vesz?
— Nem mondtam éppen most neked, hogy Ramel György barátom? Mindjárt holnaptól kezdve tanítványa fogsz lenni; mint mondtam, ellátást és lakást kapsz nála, én pe-

dig részemről majd gondoskodni fogok, hogy tárczád sohase legyen üres. Meg vagy elégedve?

— Oh igen, Mollin ur, igen meg vagyok elégedve!... De...
— Nos, hát akkor?
— Ilyetén igen nagy lesz tartozásom ön iránt.
— Ugy? Hát azt, amit én neked köszönhetek, semmibe se veszed? Legyen. Ha majd egykor nagy művész leszel, hírneves festő, mint Ramel György, akkor majd visszadhatod nekem, amit neked kölcsön adtam.

A fiatalember megragadta a költő kezét és hevvel szorította meg. Szemébe könyek toltak és csaknem zokogás fogta elő.

E pillanatban az ebédő ajtaján szerényen kopogtak; Françoise bejött és jelenté: Hét órárt ütött, Mollin ur; lehet teritenem?

— Igen, Françoise, két személyre; Morel Luczián ur, Ramel ur egyik tanítványa és barátom, ma este velem ebédel.

XXXIV.

Másnap délelőtt féltizenegykor Mollin Elek elhagyta dolgozó-szobáját, melyben már virradat óta munkálkodott; másik szobájában gyorsan átöltözött és Györgyhez indult.

György éppen műterme rendezésével foglalkozott. A megkezdett festmények már nem voltak többé állványaikon. Egy kép le volt véve és felgöngyöltve; a dobozok, melyek színeket olajokat, szeszfolyadékokat és eseteket tartalmaztak, mellette voltak. Mindebből Elek azt követeltette, hogy György műtermét elhagyja szándékozik.

Egy pillantásra észrevette a költő, hogy egy vászontekercs sem volt előkészítve barátja dolgozószobájában való elvitelre. György tehát most nem szándékozott, mint némelykor megtörtént nála, Páris közelében valami szép festői vidékrészletet felvenni.

— Ugy látszik, hogy ma cserben hagyod műtermedet? — kérdezé a költő a művészt, kezét szorítva vele.

— Amint látod.

— Látom, hogy itt minden teljes rendben van, hogy e két megkezdett kép egy időre nyugodni fog. Látom, hogy szindobozaidat és állványaidat kikészítetted. Hát hol szándékozol dolgozni?

— Párison kívül.
— Ezzel még nem sokat tudok. Messze van innen a hely, ahol dolgozni akarsz?
— Igen, jó messze.
— Több napra utazol el?
— Egy hónapra, két hónapra, talán többre is.
— Hogyan, szivedre veheted, Mionétól el távozni?

György elpirult. Hiszen pillanatnyilag úgy is elvagyunk választva egymástól — felelé.

— Megengedem, de Párisban mégis közelében vagy és ha ez, vagy amaz okból hívna, hívásának haladéktalanul eleget tehetnél.

— Csakhogy nem fog hívni.
— Ki tudja? Tehát elmégsz; még a díkjiosztást sem várod meg; nem akarsz az ünnepélyes ülésen se megjelenni, melyen a neked megszavazott érmet átadják? Mely irányban utazol?

— Bretagneba megyek.
— Tegnapelőtt láttalak és erről semmit se szóltál.

— Párisból elutazásomat csak tegnap határoztam el.

— És mikor utazol el?
— Ma délután.
— Ez ugyancsak hamarosan megy.
— Semmi esetre sem utaztam volna el addig, míg tőled el nem bucsuzom — szólt György megnyugtatólag.

— Azt vártam volna is. Remélem, csak átadod levélczimedet?

— Mindenesetre. Ha valami közleni valód lesz, csak címezd a levelet a Lamballe-kastélyba, Pouerec mellett, Finistère departementba.

— Te tehát csakugyan Joramienéhez mégsz?

(Folyt. köv.)

SHINHAZAK:

Budapest, csütörtök, 1918 augusztus 14.

Király Színház

Este 8 órákor.

Leányvásár

Operette 8 felvonásban. Írták: Bródy Miksa és Martos Ferenc. Zenéjét szerzte: Jacobi Viktor.

Személyek:

Harrison Jack	Boross
Harrisonné	Erdei Berta
Luoy, leányuk	Harmath I.
Gróf Rottenberg	Latabár
Frits, fia	Rátká
Miguel Tom	Király
Korcsmáros	Sátrány
Hajóskapitány	Krasznay S.
Lelkesz	Ridos
Bessy, Lucy szobal.	Lonsay
Bengalno	Lajosi

Fővárosi Nyári Színház

Este 1/2 órákor

Kozáklakodalm

Operette 8 felvonásban. Írták: Orbán Desső és Tábori Emil. Zenéjét szerzte Turry Peregrin.

Személyek:

Mirza Khán	Bálint Béla
Bajnári, János	Cseh Iván
Gr. Stawlanoff	Kovács V.
Okareff, kadét	Tábori Emil
Hajbakuk, kozák	Szigethy A.
Babakáj, paraszt	Ligetthyé
Sluga, felesége	Bartók Etel
Lella, leányuk	Szaiflána, jászotárs
Mandula	Haller Irma
Igrures, dalnok	L. Mihályty
	Vajda Alfréd

Budapesti Színház

Este 1/2 órákor

Nulla úr

Bohózat 8 felvonásban. Írták: Gavault Pál és Monézy Bon. Fordította: Góth Sándor.

Személyek:

Castel Pomery herceg	Kornay R.
Lucien	Turányi L.
Bourdiue	M. Praskóy
Jonguille, doktor	Sarkady A.
Georgette	Feld Irén
Boulard	Tanay Fr.
Barbonillo	Szathmáry I.
Bouillon	Kiss Miklós
Bourdin	Székely K.
Pomme, detektív	Vásárhelyi F.

Royal - Orfeum

VII., Erzsébet-körút 31.

Ma, csütörtökön, augusztus 14-én este pont 8 órákor szenzációs évadnyitó előadás. Honeymoon-Express a legnagyobb amerikai szinpad szenzáció. The Sidonias; The Australian Mc. Loans; The Vinettes; Marg. Ismay & Girls; Goode & Goode; Nagy Endre mozija; Váratlan látogatás, írták: S. Basset és M. Hennequin. Don Quijotte Fritz Grünbaum és Richard Heuberger operetteje. Az oszkópönyeg, Georges Renaud bohócsága. K. Solti Hermin új nóttakkal. Virágh Jenő mint tanagras ember és a többi attrakció.

Jegyek elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárutó helyeken válthatók.

Fővárosi Orfeum

Waldmann Imre, igazgató VI., Nagymező-utca 17. sz.

Pénteken, augusztus 15-én megnyitó előadás elsőrendű fényes műsorral. Az előadás kezdete 8 órákor.

PAVILLON MASCOTTE

Táncos kabaré. VI. Nagymező-utca 17. sz. Megnyitó előadás pénteken, augusztus 15-én. Pénztárnyitás esti 10 órákor. Kezdeté fél 11 órákor. Előadás után parkett-táncok. Vörös Elek és fia zenekara.

ROYAL ORFEUM

TELEFON 110-22 VII., Erzsébet-körút 31. TELEFON 110-22

Ma, csütörtök, augusztus 14-én este pont 8 órákor szenzációs évadnyitó előadás!

HONEYMOON-EXPRESS

a legnagyobb amerikai szinpad szenzáció és a többi Budapesten sohasem látott pompás új attrakció!

Jegyek elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum pénztáránál és a városi jegyárutó helyeken válthatók.

ROYAL SÖRKABARÉ

Telefon 110-2 VII., Erzsébet-körút 31. sz. telefon 110-2

Ma csütörtökön, augusztus 14-én pont éjfélkor a teljesen átalakított és megnagyobbított kabaré

megnyitó előadása

Belépő-díj egy korona. Meleg konyha és frissen csapolt sör. Virágárusítás nincs. A műsor szerzője:

NAGY ENDRE.

Beketow Cirkusz

Városliget. Telefon 107-46

Délután 4 órákor **2** Ma, csütörtökön **2** Este 7/8 órákor

Mindkét előadásban a teljes esti műsor, az új augusztusi szenzációk. Délután 4 órákor felnőtteknek és gyermekeknek félárak. Este 7/8 órákor nagy sportelőadás.

The 3 BELLONG Looping the Loop az emberállványon. LAURENT TRIO a kötörök. The SANTEY TRIO légtornászok a körforgón. Wale kapitány idomított krokodillal. Jegyek elővételi díj nélkül kaphatók. A NAP fő-kiadóhivatalában VI., Andrássy-ut 29.

Magy. kir. Államvasutak dunaparti-teherpályaudvar állomás főnöksége

14661. szám

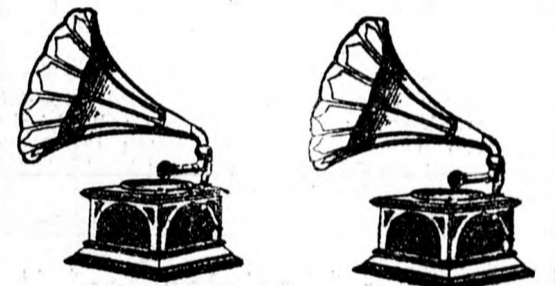
Hirdetmény.

Budapest dunaparti teherpályaudvaron a kézbesíthetetlen áruk árverése folyó hó 14-én délelőtt 9 órákor kezdődik a X. számú raktárban.

Árverésre kerül: Átköltőzködési ingóság, hordók, varrógépek, ruhaneműek, vas- és faárúk, kézműárúk. 1918. évi augusztus 9.

Állomásfőnök

Megoldva a kérdés!

Bármely beszélőgépen Pathéfon-lemez játszható, mely tudvalevőleg a legjobb lemez, nem kopik, nem kell tő.

10 koronáért oly hangdoboz, mely minden gépen alkalmazható és azzal Pathéfon-lemez játszható.

Ujdonság: Beszélőgép, 2 hangdoboz. — 1 Pathé hangdoboz 10 drb kétoldalu lemezzel 70 korona

kizárólag

REMÉNYI MIHÁLY

elsőrangú hangszertelepén Budapest, Király-u. 58.

Kérjen árjegyzék és lemezjegyzéket.

Nagy tölcseres grammophon 10 drb lemezzel 40 korona.

LIDO-VENEZIA

Európa legelegánsabb tengeri fürdője.

Excelsior Palace Hotel.

Nagy fényűzéssel kiállított szálló. Külön fürdőhelyivel.

Grand Hotel des Bains.

Elsőrangú. Külön kapánakkal.

Hotel Villa Regina.

Elsőrangú. Kerttel.

Grand Hotel Lido.

Családi szálló.

Nagyszabású fürdőházak. Kapánák. Villák. Bérshobák.

Bővebb felvilágosítást ad:

BAGNI LIDO-VENEZIA.

American Shoe Company Limited

Amerikai cipő r.-t.

Elsőrendű valódi

amerikai cipő-

különlegességek

kizárólagos előrusítása.

Nyári ujdonságok!

BUDAPEST

IV. Kigó-tér 1. (Királyi héralota)

V. Dorottya-utca 5-7.

VII. Erzsébet-körút 42.

DEBRECZEN

Piac-utca 44.

ZAGREB

Ilica 22.

Kérje képes árjegyzékünket!

Mendelovits Adolf

asztalos-mester

TELEFON

JÓZSEF

949

Czímre

vigyázn!

tessék !!

Román-stilű ebédlő, legjobb kivitelű hálószoba és uriszoba olcsó árral eladó. — Ugyanott konyha és előszoba butor

Budapest VIII. 25.

S

Tizenegyed

javított kiad

Ára kö

5 kor

Megjelent a

részvényár

Az E

Singer és

Andrássy-

THE

GR

E

L

E

g

so

a

s

d

4

ar

14

d

MA

BUDAPEST,

TÉR 5-6. SZ

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

A b

Minden könyvárusnál kapható!

REZI NÉNI: SZEGEDI SZAKÁCS-KÖNYV

Tizenegyedik javított kiadás. Igazi magyar konyha ezernél több ételkészítési utasítással.

Megjelent az ATHENAUM irodalmi és nyomdai részvénytársulatnál, Budapest, VII., Rákóczi-út 54.

Az Én Ujságom

előfizetési ára: Negyedévre K 2.50 Félévre .. K 5.- Egész évre K 10.-

THE GRESHAM

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG LONDONBAN

Hazánkban működik 1867. év óta

Alapított 1848. évben

Igen kedvező feltételek mellett két életbiztosítást és a legnagyobb garantiát nyújtja.

díjtartalékai a biztosított tőkék 4/3 szazalékára rognak,

amit alig képes más társulat felmutatni. Uj táblázat szerint 10.000 korona tőke után 30 éves egyén 25 év tartamra kb. 6300 kor. díjat fizet összesen.

MAGYARORSZÁGI IGAZGATÓSÁG

BUDAPEST, V. KERÜLET, FERENCZ JÓZSEF-TÉR 5-6. SZÁM ALATTI SAJÁT PALOTÁBAN

Színházak heti műsora:

Table with columns: Aug., Népopera, Király Színház, Magyar Színház, Budapesti Színház, Főv. Nyári Színház. Rows for Aug. 15 (Péntek), 16 (Szombat), 17 (Vasárnap).

Hirdetések felvételnek

a Kiadóhivatalban VI. Ker. Váci-Körut 19

EVŐESZKÖZÖK

ezüstből és alpacca ezüstből, DISZTÁRGYAK, ALKALMI AJÁNDÉKOK

Polgár Kálmán ÉKSZERTELEPÉN

Budapest, VI., Teréz-körut 5. szám, I. emelet.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KIVÁLÓ GONDOT FORDITOK. ÁRJEJYZÉK 2000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1913. évi augusztus 13-án.

Large financial table with columns: Mai záró árfolyam (PéNZ, ÁRU), Allamadósság, Sorsjegyek, Bankok részvényei, Könyvnyomdak részvényei, Vasművek és gépgy.-részv., Különböző vállalatok részv., Biztosító-lárs. részvényei, Gözmalomok részvényei, Üllő- és léglagy. részv., Váltók árfolyama (ÁTRA).

= PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ =

ANDRÁSSY-ÚT 39.

Porköpeny
drapp vászonból,
ára ... **8 20** kor.

Puha Lodenkalap
legfinomabb kőnyű
minőség,
ára ... **5 25** kor.

Raglán
kittinó minőségű
angol szövetből,
reklámár **18** kor.

Utazósapka
angol szövetből,
ára ... **1 80** kor.

Boternyő felselyemből, ára **8 20** kor.

Tourista-ing
drappszatínból,
lehajtott gallér-
rel ... **2 25** kor.

Girardi-szalmakalap
ára ... **2 35** kor.

Tourista-öv
foulardinból ... **90** an.

Foulardin-nyakkendő **25** an.

Női vákendő
vastag gyapjúfűzővel, kőnyű és me-
leg, hossza 180 cm., szélesség
120 cm., rojttal, ára ... **3 10** kor.

Leánykalfürdőruha
szintartó voalból,
legújabb fazon,
kittinó minőség,
ára ... **4 40** kor.

Női fardőruha
legújabb reform-
fazon, gyönyörű
kivitel ... **7 60** kor.

Tennis női kalap
nehéz mosható vászonból
ára ... **2 40** kor.

Leányka-ruha
mosó-levantínból,
japán-szabású,
1. szám ára **1 50** kor.

Leányka- és fiu-kalap
selyem-vászonból,
minden színben,
ár **90** fillér.

Fürdő-retikül
dívatos karikatúrával,
rövidváltó minták, szintartó
1 40 kor.

Férfi fürdő-trikó
eszkos, jó
működésű,
ára **1 80** kor.

Ugyanaz
tisztá cőrné, ára ... **4 80** kor.

Vászon-öltöny
„Darányi” kabá-
és nadrág,
ára ... **10 20** kor.

Girardi-szalmakalap
finom préselt szal-
mából, ára **2 35** kor.

Naponta katonazene a tető-séfányon.

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből négy állérral, kompakt betűkből szedve hat állérral szedendő

• KIS HIRDETÉSEK •

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petít betűkből négy állérral, kompakt betűkből szedve hat állérral szedendő

Tátrai málnaszörp
5 kilós postakosarakban
K 8.— Barta József kon-
rervgyára Felka (Sze-
pesmege.)

Gyorsírás
és gyorsgépirás. A Gyak-
orló Gyorsíró Társaság
szakfolyóiratai lényege-
sen megnagyobbított mo-
dern higiénikus új he-
lyiségekben (Andrássy-
út 12.) tartatnak. Leg-
alaposabb kiképzés gép-
írás, magyar- és német
gyorsírásban. — Gabels-
berger-Markovits-rend-
szer. Beiratkozás na-
ponként. Tandíj igen
mésékelt. Díjmentes
tantárgyak: magyar-né-
met helyesírás, „Karto-
thek” amerikai könyve-
lési és nyilvántartási
rendszer. Összeadó- és
számológépek kezelése.
Párhuzamos esti tanfo-
lyamokat is tartunk.
Végzett növendékeinket
díjtalanul állásba jut-
tatjuk. Glogowski és
társa, (Remington) Bu-
dapest, VI., Andrássy-út
12. szám.

Parlamentári
gyorsírók által vezetett
magyar-német gyorsíró-
iskola. Gépirás különfé-
le gépeken és magyar-né-
met fogalmazás-oktatás.
A teljes kiképzés díja
havi 10 korona. Kereske-
delmi akadémiai rendes
tanárok által oktatott
szakfolyóiratok. Az or-
szágos Magyar Gyorsíró
Egyesület miniszteri jó-
váhagyással szervezett
tanfolyamai nyilvánossá-
gi joggal. Alapította
Markovits Iván az 1863.
évben. Közérvényű egye-
sületi oklevelek. Tájé-
koztatót küld a Gabels-
berger Szakiskola (kizáró-
lag) Hegedűs Sándor-
utca 7. előbb a szemköz-
ti Liszt Ferenc-tér 10.
szám alatt. A címre jól
vigyázzunk! Az egyesü-
letnek más iskolája
nincs. Az „Országos” és
„Gabelsberger Szakisko-
la” jelzőket megtevesztés
céljából utánozzák. Te-
lefon 35—63.

„Német szóra”
s jó hegyi levegőre el-
fogad szépségi uri család
elemibe járó gyereket. Né-
met szó elsajátítás biztos.
Gondos nevelés, jó báná-
smód. Elismerő levelek. Cím
a kiadóhivatalban.

Szabadságon
levő, kittinó szakmeretű
műasztalos-gyári műve-
zető olcsón végezze priv-
vát munkát házaknál,
esetleg vidéken is (több
közérdekű szab. tulajdo-
nosa). Németh, Damja-
nich-utca 46. földsz. 10.
Telefon: 65—83.

Fényét
vesztett butorzatát tükör-
fényűre és simára csinál-
hatja mindenki Németh-
féle „Meltónián” crém-
mel. (Damjanich-u. 46.
földsz. 10. Telefon:
65—83.) 1 doboz ára
2.50 korona.

Méltóztassék
kpróbálni először nálam
(Németh asztalos, Dam-
janich-u. 46. földsz. 10.
Telefon: 65—83.) saját
találmányu ágyvasaláso-
mat (ágykapocs) rozoga
ágyaira, szikla szilárd
és féregmentes. 1 készlet
(1 ágyra) 4 korona, csa-
varokkal együtt.

Örökre
irtója tyukszemnek, minden
bőrbajnak, fagyásnak, visz-
ketegségnek 80 fill. Fog-
fájást rögtön szüntető 1
korona. Relhánánál Nagy-
kátá, Pestmege.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított
briliánsokat, gyöngyö-
ket, aranyat, ezüstöt
és ékszereket 100.000
koronáig költségmente-
sen kiváltak és teljes
értékét kifizetem.

SINGER JAKAB
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán.

Könyveket
egyes jobb műveket, vala-
mint egész könyvtárakat az
irodalom minden ágából,
ugyszintén használt tan-
könyveket magas áron vá-
sárol Lukács Gyula antikvá-
riuma Budapest, VII. ker.,
Erzsébet-körút 15.

AZ
ATHENAEUM
A KÖNYVTÁR

legújabb kötete:
a magyar novelláírás ki-
váló jelesének érdekes
meseszövevény, művészi stí-
lusú, szilárdan megállít
tartalmazza

SZINI GYULA:
Arózsaszínű hó 190
Novellák. (384 o.)
Ára díszes kötésben

Eddig megjelentek:
KÖRÖR TAMÁS: Komé-
diák. Nov. (424 old.)
BIRÓ LAJOS: Glória. No-
vellák (448 old.)
BALZAC: A számárbőr.
Regény (387 old.) For-
dította Harsányi K.
ZOLA: Pascal orvos. Reg.
(448 o.) Ford. Gerő A.
DICKENS: Mát város. Reg.
Ford. Bálint M. (448 o.)
ANATOLE FRANCE: A Pin-
guinek szünete. Regény.
Ford. Büllöny Gy. (320 o.)
CSEHOV: Az orvos felesége
és más novellák. (384 o.)
BÖLSCHÉ: Szeretelm az
égek világában. (1152
oldal). Két kötet.
TOLSZTOJ: Hadzi-Murát.
Regény. Az ördög. El-
beszélés. (374 old.)
VOSS RICHÁRD: A Kéltő
és az asszony. Regény.
(384 oldal).
TÓTH BELA: A boldog-
asszony dervise. (372
oldal).
MAUPASSANT: Egy élet.
Regény. (372 oldal).
C. F. MEYER: A barát ná-
sza és egyéb novellák.
Lányi V. ford. (384 o.)
HELTAI JENŐ: Hét so-
vány esztendő és más
elbeszélések. (384 o.)
GEIJERSTAM: Az őcsiKe.
Az örök rejtély. (384 o.)
ANATOLE FRANCE:
Az istenek szomjaznak.
Regény. 384 oldal.
GABRIELE D'ANNUNZIO:
A tűz. Regény. (448. old.)
MÜRGER: Bohémvilág.
Reg. Ford. Komor Gyula.
J. V. JENSEN: D'Orá asz-
szony. Regény.

Minden
kötet ára **190**

• Kapható minden
könyvtárban. Kijelölje
az Athenaeum irod.
és nyomdai r.-társ.

Egy teljesen
új grenadin-ruha, alig hasz-
nált, molett nő részére
olcsón eladó. Megtekinthető,
VII. Hernád-utca 33. I. em. 8:
a délelőtti órákban.

HUNGÁRIA beszélőgépek

többszínű hangok
is, kizárólag eredeti
elsőrangú gyártmány
részletekítésre is
olcsón kaphatók:

Deményi J. és Társa
Budapest, VI., Teréz-körút 4.
Képes árjegyzék ingyen!

Soványosság

Az egyedüli ered-
ménytől kísért házi-
szer a dr. William
Hartly tanár ameri-
kai erőtáp-pora. Sová-
nyak tartós, szép telt
testidomokat nyernek.

— **Hölgyek remek**
keblet. Hat hét alatt
20 kiló gyarpodásért
jótállást. Verszegény-
ség, gyengeség, ideg-
ség ellen és gyomor-
bajosoknak nélkülöz-
hetetlen tápszer. Ki-
süntetve: Chicagó,
Berlin, London, Ham-
burgban. Köszönő le-
velek minden orszá-
ból. Dobozonként 1
frt. 10 kr. Használati
utasítással. Főraktár
Balázs Károly E. dro-
gueria VII., Damja-
nich-utca 33. Telefon
József 28—29.

Az egész világot uráló eredeti

The Champion

kerékpárokat dupla harangsap-
ágyval és szabadfutóval, 3 és
5 évi jótállással, minden árfe-
lemelés nélkül, szigorúan az or-
delti gyári áron havi 10 és 15
koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket
az egész világon létező összes
gummit, csengőket, lámpákat,
pedálokat, láncokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk kö-
vetkeztében me-
lyen leszállított

nagybani eredeti gyári áron szállítunk
vidékre is bárhol

LÁNG JAKAB és FIA kerékpár- és alk-
trész nagykereskedők
Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Fióküzletek: VI., Andrássy-út 55. Baross-tér 4. és Budán, II.,
Margit-körút 6. Díszárjegyzék 1300 képpel ingyen és bérmentve.

Mintegy a **Helikal Premier** kerékpárokkal az utolsó két
évben majd nap-nap után renkívül sok kellemlenőségünk voltak,
kénytelenek voltunk a kerékpárok forgalombahozatát beszüntetni.
Divatos Premier Special kerékpárok darabja 90 korona. Helikal
Premier kerékpárok 120 korona.

Kerény Arnold

SZÁLLÍTÓ
Budapest, VII.,
Dohány-utca 37
TELEFON 59-16

Elvállal mindennemű
elváromlásokat, szállí-
tásokat valamint pod-
gyászfuvározást

GUMMI

halhólyag
valódi francia és angol gyártmány,
tucatonta 2., 4., 6., 8., 10., 12.,
és 14. K. s tucatnál 20% engedmény.

Mintagyűtemény
22 darab különféle szom őszer 4 K.

NAKIRA
örv. védett valódi indiai paragummi
fő-különlegesség tucatja 12.— kor,
3 tucatnál 20% engedmény.

Uteru-Spray női külön-
legesség
14.— korona. Pess. Oszlov, orvos rendelőre
8—10
koronáig **Bidet** vasdíványon **10.**
korona és
Irrigátor 3.— korona és
fejtöb.

Bécsletes, átlás árjegyzékét ingyen, bér-
mentve és titoktartással küld a

Magyar Orvosi Műszertár,
Budapest, VII., ker., Bakóczy-utca 32.
(A Bókcs-körháza tagja)